

የኢትዮጵያ ታሪክና የወደፊት
የትግል አቅጣጫ ...

ገጽ 14

የአዲስ አበባ ራስ ገዝነት
አንዴት?

ገጽ 8

ክ ኬ ኬ ዳ ማ ሞ
ኢትዮጵያ

ባከደራስ

ገጽ 11

1ኛ ዓመት ቁጥር 03 ጥቅምት 25 ቀን 2013 ዓ.ም.

ሁለት መቶ አማራዎች

በወለጋ ተረሾኑ

የሳተናው ሊቀመንበር ሲሳይ አየለ ላይ
ተከፈተው ያሴ በዳኞች መካከል ግጭት ፈጠረ

ገጽ 3

ከአሥራት ወልደየስ
አንደበት

ገጽ 16

ተከታታይ ማንነት ተኮር ጥቃት በህዝቡ ቆራጥ ትግል ሊመከት ይገባል!

ባለፉት ሁለት ዓመታት በተለያዩ የኢትዮጵያ ክፍሎች በሚገኙ ኢትዮጵያውያን ወገኖች ላይ የብሔር ተኮር ጅምላ ጭፍጨፋዎች እየተፈፀሙ ናቸው። እነዚህ ጭፍጨፋዎች በልዩ ልዩ የአሮሚያ ሐልል አካባቢዎች፣ በደቡብ ኢትዮጵያ ጉራፋርዳ፣ በቤንሻንጉል እና በሌሎችም አካባቢዎች በሚኖሩ የአማራ ተወላጆች ላይ የተፈፀሙ ሲሆን ነፍጠኛ በሚል መለያ ተግባራዊ የተደረጉ ናቸው። በቅርቡ ደግሞ በአፋርና በሶማሌ ክልል በኢትዮጵያውያን መካከል በተነሳ ግጭት ሆኖ ሰባት ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን አንደወጡ ቀርተዋል። ዛሬ ኢትዮጵያ ውስጥ ግጭትና የጅምላ ሞት የተለመደ ወንጀል ሆኗል። በማንነት ላይ ያተኮረ ግጭት ከመነሳቱ በፊት ምልክቶችን እያጠና ለመከላከል የሚችል መንግስት የለንም። የዘር ግጭት ምልክቶች አድገው ግጭትን ሲፈጥሩ ግጭቶችን በፍጥነት የሚያስቆም መንግስት የለንም። ግጭቶች ከተፈጠሩ በኋላ ወንጀለኞችን ተከታትሎ ለፍርድ የሚያቀርብ መንግስት የለንም። እንዴውም በየደረጃው ያሉ የመንግስት አካላት የግጭቱ ዋና ተዋንያን ሆነው

ይታያሉ። የህዝባችን ደህንነት አደጋ ላይ የወደቀው በዚህ ምክንያት ነው።

ባለፉት ሁለት አመታት ዶክተር አብይ ብሄራዊ መግባባት ለማምጣት ካለመቻሉም በላይ ሀገሪቱ በከባድ መፈናቀልና የዘር ግጭት መከራ ውስጥ እንድታልፍ ተደርጋች። በጌዲአ በጉራጌ በአሮሞ በትግራይ በቡርጂ በአማራ ወገኖቻችን ላይ በዙር ጥቃት ተፈፅሟል። አሁንም ቀጥሏል። ሀይ የሚል የለም። ደህንን መግለጫ ስናዘጋጅ በምእራብ ወለጋ ጊምቢ ውስጥ በመቶ የሚቆጠሩ አማሮች መገደላቸውን እየሰማን ነው። በተለይ በአማሮች ላይ እየደረሰ ባለው እልቂት የዶክተር አብይ መንግሥት ተጠያቂ ነው። የኢትዮጵያ ህዝብ በብሄር በሀይማኖት ሳይከፋፈል ለጋራ ሰላም መታገል አለበት። የህዝቡን ደህንነት የሚያስጠብቅ መንግሥት በሌለበት ሀገር ህዝቡ ራሱን በራሱ መጠበቅ አለበት። አማሮች ተለይተው በማንነታቸው ሲጠቁና ሲገደሉ በፍጥነት ተደራጅተው መመከት አለባቸው።

ባልደራስ ጋዜጣ
መስከረም 1 ቀን 2013 ዓ.ም.
ተመሰረተ

በየ15 ቀኑ የሚታተም

አሳታሚ
ባልደራስ ለእውነተኛ ዴሞክራሲ
ፓርቲ (ባልደራስ)

ዋና አዘጋጅ
ጌጥዬ ያለው
ክፍለ ከተማ:- ቂርቆስ
ወረዳ:- 02 የቤት ቁጥር:- አዲስ
ስልክ:- +2519 24 51 70 77
ኢ-ሜይል:- newsgett@gmail.com

ከፍተኛ አዘጋጅ
ወግደረስ ጤናው

አምደኞች
ገለታው ዘለቀ
ኢንጂነር ጌታነህ ባልቻ
አርታዲ
መሰበወርቅ ቅጣው
ነብዩ ውብሸት

ፀሐፊ:- ሕይወት ዳዊት
የገጾች ቅንብር ሐብ-ዲዛይን

ገፅ ድር አስተዳደር ኢስያስ ፅጉ

ሁለት መቶ አማራዎች በወለጋ ተረሸኑ

በአሮሚያ ሐልል ግንቢ ዞን ጉሊሶ ወረዳ ጋዋ ቃናቱ ቀበሌ ይኖሩ የነበሩ አማራዎች እሁድ ጥቅምት 22 ቀን 2013 ዓ.ም. በታጣቂዎች ተረሸነዋል። የረሸናቸው የአነግታጣቂ ቡድን ሲሆን ድርጊቱን ከመንግሥት መዋቅር ጋር በትብብር እንደፈፀሙትም ከሞት የተረፉ የአይን እማኞች ገልፀዋል። የሚችሉትን ቁጥር በትክክል ለመግለፅ መንግሥት መረጃ እያጠናቀረ እንደሆነ የገለፀ ሲሆን ከአካባቢው እየወጡ ያሉ መረጃዎች ግን ከሁለት መቶ በላይ እንደሚጠጉ ይገልጻሉ። ነዋሪዎችን ለስብሰባ ከጠሩ በኋላ በተሰበሰቡበት ነው በጠመንጃ ተኩሰው የረሸኗቸው።

ጅምላ ጨፍጫፊው ቡድን ከ50 እስከ 60 የሚደርሱ የሰራዊት አባላት እንዳሉትም እማኞች ተናግረዋል። ይህንን ጭፍጨፋ

ጨምሮ በተከታታይ በተለያዩ የኢትዮጵያ ክፍሎች እየተፈፀመ ላለው አማራን የማፅዳት ዘመቻ የወንጀሉን ሙሉ ሐላፊነት የአብይ አህመድ መንግሥት መውሰድ እንዳለበትም የአማራ ብሔራዊ ንቅናቄ (አብን) በመግለጫው አስታውቋል። «በአገሪቱ ውስጥ ለበርካታ አስርት አመታት በአማራ ሕዝብ ላይ ማንነትን መሰረት ያደረገ የዘር ማጥፋት ወንጀል ተፈፅሟል። እየተፈፀመም ይገኛል። ጥቃቶቹ ሊደርሱ እንደሚችሉ በተደጋጋሚ የያሳወቅን ቢሆንም ተጨባጭ መፍትሔ ሊገኝ አልቻለም።» ብሏል አብን በመግለጫው።

«እየተፈፀመ ላለው የዘር ማጥፋት ወንጀል አሕዴድ መራሹ ብልፅግና ግንባር ቀደም ተጠያቂ ነው።» ሲል የመላው ኢትዮጵያ አንድነት ድርጅት (መኢአድ)

በመግለጫው አስታውቋል። «በአማራ ሕዝብ ላይ የሚፈፀመው የዘር ማጥፋት ወንጀል ተባብሶ ቀጥሏል። መንግሥትም በአማራ ሕዝብ ላይ የሚፈፀመውን ተደጋጋሚ የዘር ማጥፋት ወንጀል በስሙ ከመጥራትና ብሔራዊ የደህንነት ስጋት አድርጎ ጥቃቱን ከማስቆምና የችግሩን ፈጣሪዎች በቅጡ ለይቶ የሚመጥን ርምጃ በወቅቱ ከመውሰድና የሕዝቡን ደህንነት ከመጠበቅ ይልቅ እሹሩና በማለትና ወንጀሉን በማድበስበስ የወንጀሉ ቀንደኛ ተባባሪ ሆኖ ይገኛል።» ብሏል መኢአድ።

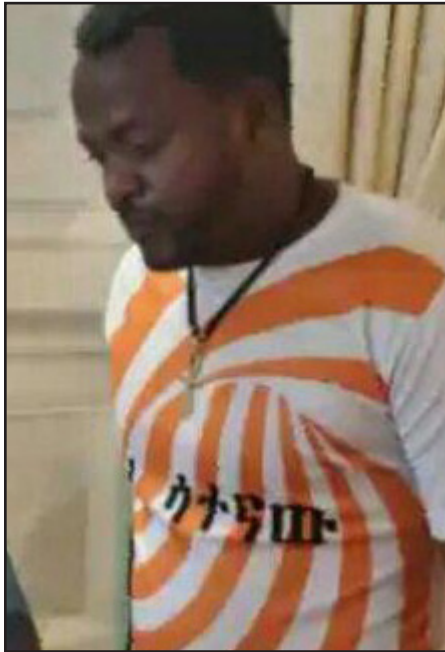
ገዥው ፓርቲና መንግሥት ጅምላ ጭፍጨፋው እንደተፈፀመ ያመኑ ቢሆንም በጥቅሉ በኢትዮጵያ ላይ የደረሰ ጥቃት አድርገው ከማቅረብ በስተቀር በአማራ ሕዝብ ላይ ያነጣጠረ መሆኑን አልገለፁም።

የሳተናው ሊቀመንበር ሲሳይ አየለ ላይ ተከፈተው ዶሴ በዳኞች መካከል ግጭት ፈጠረ

ሳተናው የድሬዳዋ ወጣቶች ንቅናቄ በሚል ሲቪክ አደረጃጀት ይታወቅ የነበረውና በቅርቡ የድሬዳዋ ነዋሪዎች አንድነት ፓርቲ በሚል ስያሜ የተደራጀው የፖለቲካ ተቋም ሊቀ መንበር አቶ ሲሳይ አየለ በድሬዳዋ ከተማ በአስር ላይ ይገኛሉ። የአቶ ሲሳይን የፍትሕ ሂደት ሲከታተል የቆየው ዳኛ ለችሎቱ ግልፅ ባልሆነ ሂደት ተቀይሮ ጉዳዩን ሌላ ዳኛ እንዲዳኘው ተደግጓል። ይህም ከመዝገብ ቤት መዝገቡን በመስረቅ የተዘዋወረ መሆኑን የባልደራስ ምንጮች ገልፀዋል። የሰነድ ስርቆትና የዳኛ ቅያሪ ያስፈለገው ዐቃቤ ሕግና ዳኛው በብሔር ተቧድነው ተከሳሹን ለመበቀል ነው በሚልም በዳኞች መካከል ግጭት ተፈጥሯል።

የመጀመሪያው ዳኛ ባይቀየር ኖሩ በሕጉ መሰረት የአቶ ሲሳይ የዋስትና መብት ሊጠበቅ እንደሚችልም ተጠቁሟል። በአሁኑ ጊዜ «አዲስ አበባ በጅ ፒ ኤስ ፌልጌ ነው ያገኘኋቸው። ይሰውሩብኛል።» በሚል የዐቃቤ ሕግ መከራከሪያ ምክንያት የዋስትና መብታቸውን እንደተከለከሉ ጠበቃቸው አቶ ዳዊት መስፍን ገልፀዋል።

አቶ ሲሳይ የተከሰሱት የባለሥልጣናትን ስም በማሕበራዊ መገናኛ ብዙሃን ማጥፈት በሚል ውንጀላ ነው። ይሁን እንጂ የፓርቲያቸውን እንቅስቃሴ ለማደናቀፍ የተደረገ

ፖለቲካዊ ክስ እንደሆነ የፖለቲካ ተንታኞች ይናገራሉ። ተከሳሹ የፊታችን ጥቅምት 25 ቀን 2013 ዓ.ም. በድሬዳዋ ፍርድ ቤት የሚቀርቡ ሲሆን ጥቅምት 30 ቀን 2013 ዓ.ም. ደግሞ በፌዴራሉ ፍርድ ቤት ካሉበት ሆነው በፕላዝማ ይቀርባሉ።

ከዘጠኝ መቶ በላይ አማራዎች ከወለጋ ተፈናቀሉ

በአርሚያ ትልልፍ ምዕራብ ወለጋ ሆሮጉድሩ ዞን ከዘጠኝ መቶ በላይ የአማራ ተወላጆች በአካባቢው የመንግሥት የሥራ ሐላፊዎች ትዕዛዝ ተፈናቅለው አማራ ምስራቅ ጎጃም፣ ግንደወይን ከተማ ገብተዋል። የተፈናቀሉት በአገግና በመንግሥት የሥራ ሐላፊዎች ትብብር እንደሆነም ተፈናቃዮች ገልፀዋል። የግንደወይንና አካባቢዋ ወጣቶች ለተፈናቃዮች የዕለት ደራሽ እርዳታ ለመስጠት እንቅስቃሴ እያደረጉ ናቸው።

ይህ በእንዲህ እንዳለ በሰሜን ሸዋ ደራ አባት እና ልጅ ቢታጣቁም ተገድለዋል። በወቅቱ ሟሾች ሰብል በመሰብሰብ ላይ እንደነበሩ የገለፁት የመረጃ ምንጮች አስከሬናቸውን ለማግኘት የወረዳው የመንግሥት የሥራ ሐላፊዎችም ሆኑ ማሕበረሰቡ በፍርሀትና

በቸልተኝነት ስሜት ዳተኝነት ማሳየታቸውን ገልፀዋል። በአካባቢው ካለፈው መስከረም ወዲህ ብቻ ከ15 በላይ ንፁሃን ተገድለዋል። ሰላም እንዲያስከብር የተጠየቀውና በአካባቢው የተሰማራው የአርሚያ የፀጥታ ኃይል «መሬቱን እንጂ ሕዝብን ልጠብቅ አልመጣሁም» ማለቱንም በደራ የሚኖሩ የመረጃ ምንጮችን ጠቁመዋል። ብሔርን መሠረት ያደረጉ ጥቃቶች ሲፈፀሙ በዝምታ እንደሚመለከትም ገልፀዋል። የአገግ ታጣቂዎች ተደጋጋሚ ጥቃት ለማድረስ ቢመከሩም የሚያፈገፍጉት የአካባቢውን ገበሬ እንጂ መንግሥትን ፈርተው እንዳልሆነ ጨምረው ተናግረዋል። ደራ አማራዎች የሚኖሩበት የአማራ ግዛት መሬት ቢሆንም በአሁኑ ጊዜ ወደ አርሚያ ትልልፍ ተካሎ ይገኛል።

የብሮድካስት ባለሥልጣን መረጃ ቴሌቪዥንን በሕገ ወጥነት ወነጀለ

በመገናኛ ብዙኃን ቁጥጥር እና ፈቃድ አስጣጥ ሥራ ላይ የተሰማራው የኢትዮጵያ ብሮድካስት ባለሥልጣን መሥሪያ ቤት የመንግሥትን ገመናዎች በማጋለጥ፣ በመተቸትና ለሀገራዊ ፖለቲካዊ ቀውሶች የመፍትሔ ሃሳቦችን በመጠቀም የሚታወቀውን መረጃ ቴሌቪዥንን በሕገ ወጥነት ወነጀለ። ተቋሙ በዋና ሥራ አስኪያጁ በተፃፈ ደብዳቤ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሳተላይት ቴሌቪዥን ጣቢያው ላይ ርምጃ እንዲወስድ ጠይቋል።

መረጃ ቴሌቪዥን በራሱ ባለሙያዎች ከሚሠራቸው ፖለቲካዊ ዘገባዎችና ፕሮግራሞች በተጨማሪ በፖለቲካ ትንታኔ ሰፊ ልምድ ካላቸው ተባባሪ አዘጋጆች ጋር በጥምረት በመሥራት በበርካታ ኢትዮጵያውያን ተመልካቾች ዘንድ ሰፊ ተቀባይነትን ያገኘ ጣቢያ ነው። ከተባባሪ አዘጋጆቹ መካከል ታዋቂዎቹ የፖለቲካ ተንታኞች ኤርሚያስ ለገሰ፣ ሐብታሙ አያሌው፣ ርዕዮት ዓለሙ፣ ቴዎድሮስ ፀጋዬ እና ሌሎችም ይገኙበታል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በመምህርነቱ የሚታወቀውና የአብይ አሕመድ አገዛዝ ቤተክርስቲያን ላይ እያደረሰ ያለውን ጥቃት ፊት ለፊት የሚያጋልጠው ዘመድኩን በቀለም ከሰሞኑ በተባባሪ አዘጋጅነት ቴሌቪዥን ጣቢያውን ተቀላቅሏል።

መረጃ ቴሌቪዥን የሳተላይት ስርጭቱን ከመጀመሩ አስቀድሞ ለረዥም ጊዜ በሳይበር መገናኛ ብዙኃንነት ሲያገለግል ቆይቷል።

የአዲስ አበባ ራስ ገዝነት እንዴት?

ታሪካዊ መነሻ

ጽንፈኛ የኦሮሞ ብሔረተኞች ሊያሳምኑን እንደሚፈልጉት የአዲስ አበባ ከተማ የተመሠረተችው በአጼ ምንሊክ መሪነት የኢትዮጵያ መንግሥት ከኦሮሞ ጎሳዎች በኃይል በቀሙት መሬት ላይ አይደለም። አጼ ምንሊክና እቴጌ ጣይቱ ዳግማዊት በራራ የሆነችውን አዲስ አበባን ከመቆርቆራቸው በፊት በአንኮበር፣ በመናገሻ፣ ከዚያም ወጨጫና ወደ መጨረሻም እንጦጦ ላይ ሰፍረው ነበር። እነዚህን ቦታዎች በጊዜያዊነት ለመስፈሪያነት የተቀመጡባቸው ቢሆንም ለዋና ከተማነት ያልመረጧቸው አካባቢዎቹ ዋና ከተማ ለመመሥረት አመቺ ስላልነበሩ አይደለም። አያት ቅድመ አያቶቻቸው አንድ ምዕተ ዓመት ከግማሽ ለሚያህል ጊዜ /ከ1382-1531/ የከተሙባትን፣ የመካከለኛው ዘመን የኢትዮጵያ ዋና ከተማ የነበረችውን በራራን ፊልጎ ለማግኘትና የበራራ ፍርሥራሽ በተገኘበት ቦታ ላይ አዲስ አበባ ብለው እቴጌ ጣይቱ የሰየሟትን ዳግማዊት በራራን መልሶ ለመገንባት በማለም ነበር ። ስለዚህ ነው በራራ ቀዳሚት አዲስ አበባ የተባለችው። የበራራ ከተማ ፍርሥራሽ የተገኘው ደግሞ ከወጨጫ፣ ከእንጦጦና ከየረር የተራራ ሰንሰለቶች መሃል እንደሆነ የውጭ አገርና የሀገር ውስጥ የታሪክ ጸሐፊዎች የተገኘውን ፍርሥራሽ በፎቶግራፍ አስደግፈው በመጽሐፍት የሰነዱት ሐቅ ነው።

ጸሐፊው ትእዛዝ ገብረሥላሴ፣ የአጼ ምንሊክ አያት ንጉሥ ሣህለ ሥላሴ አዲስ አበባ ላይ የልጅ ልጃቸው ከተማ ቆርቁሮ አገር እንደሚያስተዳድር ትንቢት መናገራቸውን እንደሚከተለው ገልጸዋል። «ከትልቁ ዛፍ ከማዎቱ አጠገብ ተቀምጠው ጠጅ በቀንድ ቀርቦ ሠንጠረዥ እየተጫወቱ አንቺ አገር ዳዋ ሠፍሮብሻል። ኋላም የልጅ ልጅ ቤት ይሠራብሻል፤ ከተማ ያደርግሻል» ማለታቸውን በመጽሐፋቸው አስፍረዋል። (ታሪክ ዘመን ዘዳግማዊ ምንሊክ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ፣ 1959 ዓ.ም.)

በራራ ወይም ቀዳሚት አዲስ አበባ በግራኝ አህመድ ጦር በ1531 ዓ.ም ተቃጥላ ከወደመች በኋላ አሸናፊው የግራኝ ጦር ከሸዋ ወደ ሰሜን መነቃነቁን፣ የአጼአዊ ማዕከላዊ መንግሥቱ እና የግራኝ ጦር ሰራዊት የፍልሚያና የዘመቻ ስምሪት ከማዕከላዊ ኢትዮጵያ ወደ ሰሜን ኢትዮጵያ እየራቀ መሄዱን የተረዱት የበረዶቱማ እና የቦረን የኦሮሞ ጎሳዎች እነሱ ከመድረሳቸው በፊት በቦታው የነበሩ የአማራ፣ የጉራጌ፣ የጋፋት፣ የአርጎባ፣ የማያ እና ሌሎች ማህበረሰቦችን በኃይል አስወግደውና አፈናቅለው በቦታው ላይ በቋሚነት ሊሰፍሩ ቻሉ። በዚህ አጋጣሚም አብዛኛው ሸዋ ከማዕከላዊ መንግሥት ቁጥጥር ስር ለመውጣት ቦታ።

ቀዳሚት አዲስ አበባ የነበረችው የበራራ ከተማ ከመቃጠሏ በፊት በራራ መካነ መንግሥት እና መካነ ጳጳስ እንዲሁም መስጊዶች የነበሩባት፣ የጀርመን፣ የስፔን፣ የፈረንሳይ፣ የፖርቹጋል፣ የኢጣልያን ልዩ ልዩ ግዛቶች አምባሳደሮች የተሰተናገዱባት፣ ኢትዮጵያ ከአውሮፓና እስያ ጋር በዓለም አቀፍ የንግድ መስመር የተሳሰረችበት ከተማ ነበረች። በራራ የቪኒስ፣ የሊዝበን፣ የሲሲሊ፣ የማርሴይ፣

የኔፓልስ የጥበብ ሰዎች የሚያዘውትሯት፣ ከአራት የተለያዩ የኢትዮጵያ አካባቢዎች የሚነሱ አውራ ጎዳናዎች እና የንግድ መስመሮች የሚገናኙባት መላ ኢትዮጵያ በንግድ የተሳሰረባት ከተማ ነበረች። በራራ ከተማ የኢትዮጵያ ዋና ከተማ በመሆን ያገለገለችው ከሮሃ-ላሊበላ በኋላ እና ጎንደር የኢትዮጵያ መንግሥት ዋና ከተማ ሆኖ ከመቆርቆሩ በፊት ባለው የመካከለኛ ዘመን የመጀመሪያ ምዕራፍ ላይ ነው።

በዘመናዊ ኢትዮጵያ ታሪክ አጼ ምንሊክ በኢትዮጵያ ማዕከላዊ መንግሥት አስተዳደር ስር ያስገቧቸው ነገዶች የጥንት እና የመካከለኛ ዘመን የኢትዮጵያ ነገሥታት ያስተዳደሯቸው የሀገረ ኢትዮጵያ አካል የነበሩ ናቸው። ከአክሱም ዘመን ጀምሮ እስከ 1966 ዓ.ም በተከታታይነትና በልሙጥነት የዘለቀው የኢትዮጵያ ዘውዳዊ መንግሥት በስሩ ሲያስተዳድራቸው በቆዩ ነገዶች መካከል የመብት ልዩነት ሳይደረግ፣ በሀገሪቱ ልዩ ልዩ ነገዶች መካከል የነበረውን የሃይማኖት፣ የቋንቋና የባህል ልዩነት የተቀበለ የህግና የአስተዳደራዊ ስርዓት ዘርግቶ አገሪቱን ሲያስተዳድር እስከ አጼ ምንሊክ ዘመን ድረስ የዘለቀ ነው።

ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ዙፋኑን ከንግሥት ዘውዲቱ ከተረከቡ በኋላ እስከ 1928 ዓ.ም የጣሊያን ወረራ ድረስ የአዲስ አበባ ከተማ አንዳንድ መሻሻሎች ብታደርግም ከአጼ ምንሊክ ዘመን ከነበረችበት ሁኔታ ብዙም ለውጥ አልታየባትም ነበር። ከ1923 ዓ.ም እስከ 1928 ዓ.ም ድረስ የኢትዮጵያ አስተዳደር በ44 አውራጃዎች ተከፋፍሎ ይስተዳደር የነበረበት ጊዜ ሲሆን፣ አዲስ አበባ ከ44ቱ አውራጃዎች መካከል 44ኛና የአገሪቱ ዋና ከተማ ሆና በራስ ገዝ አውራጃነት ተዋቅራ ነበር። ፋሽስት ኢጣልያ ኢትዮጵያን ወራ የኢጣልያ ጦር አዲስ አበባ ከገባ ከ1928 ጀምሮ በሽንፈት ኢትዮጵያን እስከለቀቀበት እስከ1933 ዓ.ም ድረስ በነበሩት አምስት ዓመታት አዲስ አበባ በመሠረተ ልማትና በህንፃ ግንባታዎች ረገድ ከፍተኛ እምርታ ያስመዘገበችበት ጊዜ ነበር። ኢጣልያ ኢትዮጵያን ይዛ በቆየችባቸው አምስት ዓመታት የኢጣልያ የቅኝ ግዛት አስተዳደር ኢትዮጵያን በስድስት ግዛቶች በመከፋፈል ያስተዳድር ነበር። እነሱም፡-

1. የኤርትራ አስተዳደር /ትግራይን እና ኤርትራን ያጠቃለለ ዋና ከተማ አስመራ/
2. አማራ አስተዳደር /በጌምድርንና ሰሜንን፣ ወሎን፣ ጎጃምን ያጠቃለለ - ዋና ከተማ ጎድንር/
3. አዲስ አበባ - የመላ የኢጣልያ ምሥራቅ አፍሪካ ቅኝ ግዛት ዋና ከተማ /ኤርትራ፣ ደቡብ መካከለኛ ሱማሌ፣ ኢትዮጵያን አካቶ/
4. ሸዋ - ዋና ከተማ አዲስ አበባ
5. ጋላና ሲዳማ ብሎ ኢጣልያ የጠራው - ዋና ከተማ ጅማ
6. ሐረርጌንና ባሌን ጨምሮ - ዋና ከተማ ሐረር

የኢጣልያን ወረራ አብቅቶ የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ወደ ዙፋኑ በ1933 ዓ.ም. ሲመለስና በዚሁ ዓመት ኢትዮጵያን ነገሥት መንግሥት የአገረ-ግዛት ሚኒስቴር ሲቋቋም ኢትዮጵያ በ12 ጠቅላይ ግዛቶች እንድትዋቀር ተደረገ። በ1940 ዓ.ም ባሌን ከሐረርጌ በመለየት ባሌ 13ኛ ጠቅላይ ግዛት ስትደረግ አዲስ አበባ ልዩ ጠቅላይ ግዛት ተብላ በ14ኛ ጠቅላይ ግዛትነት የኢትዮጵያ ዋና ከተማና የ13ቱም ጠቅላይ ግዛቶች ማዕከል ሆና ተዋቀረች።

በንጉሱ ዘመን አዲስ አበባ ውስጥ እያንዳንዱ 14 ጠቅላይ ግዛቶች ጽ/ቤት ነበራቸው። የእያንዳንዱ ጠቅላይ ግዛት ወደ ማዕከላዊ መንግሥት ግብር የሚያስገባው አዲስ አበባ ውስጥ ባለው ጽ/ቤት አማካይነት ነበር። እያንዳንዱ ጠቅላይ ግዛት በአዲስ አበባ ውስጥ ባለው ላይዘን ጽ/ቤት አስተባባሪነት ሸቀጣ ሸቀጥ ወደየጠቅላይ ግዛቱ የሚወስድበት ልዩ ግዛት ነበረው። አዲስ አበባ የሁሉም ጠቅላይ ግዛቶች ማዕከል ስለነበረች ከተማዋ የተገነባችው በሁሉም ኢትዮጵያውያን ግብር ላብና ድካም ነው። ማናቸውም ኢትዮጵያዊ አዲስ አበባ የጋራ ከተማችን ናት የሚለውን ፖለቲካ ሊደግፈው የሚገባው የአሁኑ ዘመን የአዲስ አበባ ነዋሪዎች አያቶችና ቅድመ አያቶች የገነቡዋት ከተማ በመሆኗ ነው። በ1952 ዓ.ም ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር ስትዋሃድ አዲስ አበባን ጨምሮ የኢትዮጵያ ጠቅላይ ግዛቶች 14 ሲሆኑ፣ አዲስ አበባ በልዩ ጠቅላይ ግዛትነት ደረጃ የራስ ገዝነት እርከን እንደያዘች ቀጠለች። ይህ የአገሪቱ መንግሥት አወቃቀር እስከ ደርግ ዘመን መጨረሻ ቀጠለ። በንጉሡ ዘመን አዲስ አበባ በአዋጅ ልዩ ጠቅላይ ግዛት ሆና ራሷን ችላ በምትደዳደርበት ጊዜ አራት አውራጃዎች፣ 10 ወረዳዎች በርከት ያሉ ምክትል ወረዳዎች ይዞ ስፋቷ 122,000 ሄክታር ነበር። በደርግ ዘመን አዲስ አበባ ይህንኑ ስፋቷን እንደያዘች ቀጥላለች።

ያለፉት 50 ዓመታት የአዲስ አበባ የራስ ገዝነት አስተዳደር ልምድ

በደርግ ዘመን መጀመሪያ ማለትም በ1968 ዓ.ም የአዲስ አበባ ከተማን የከተማ ቦታ ኪራይ እና የከተማ ቤት ግብር አዋጅ ለመደንገግ የደርግ መንግሥት ባወጣው አዋጅ ቁጥር 80/1968 ጋር አባሪ ተደርጎ የቀረበው የከተማዋ ካርታ ከተማዋ የትኞችን በዙሪያዋ የሚገኙ ቦታዎች እንደምታካትትና ስፋቷም 122,000 ሄክታር እንደነበር ተመልክቷል። በካርታው ውስጥ አሁን “የፊንፊኔ ዙሪያ ልዩ ዞን” በሚል የተካተቱ ቦታዎች በአዲስ አበባ የቀድሞ ይዞታ ስር እንደነበሩ በግልጽ ተመልክቷል። /ካርታው ከአዋጁ በአባሪነት ቀርቧል/

በደርግ ዘመን በ1981 የራስ ገዝ አካባቢዎችን፣ የአስተዳደር አካባቢዎችንና የአውራጃዎችን ለመወሰን አዋጅ ቁጥር 26/1981 በታወጀበት ጊዜ አዋጁ አዲስ አበባን በ13 የከተማ ክ/ከተሞች፣ በ20 የገጠር አውራጃዎች ከፍሏቸው ነበር። ክ/ከተማዎቹ አራዳ፣ ተክለሃይማኖት፣ አዲስ ከተማ፣ ኮልፌ፣ ጉለሌ፣ ቀጨኔ፣ እንጦጦ፣ የካ፣ ቦሌ፣ ንፋስ ስልክ፣ ቂርቆስ፣ ልደታ፣ ኮተቤ ሲሆኑ የገጠር የአዲስ አበባ አውራጃዎች ደግሞ በሰቃ፣ በረህ፣ ዓለምገና፣ ወልመራ፣ ሱልልታና አቃቂ ነበሩ። እነዚህ የአዲስ አበባ የገጠር አውራጃዎች በሥራቸው 25 ወረዳዎች ነበሯቸው። /ዝርዝሩ ከዚህ መግለጫ ጋር በአባሪነት ተያይዟል።/

ከላይ እንደተጠቀሰው ከንጉሡ ዘመን ጀምሮ እስከ ደርግ ዘመን መጨረሻ ጊዜ ድረስ የአዲስ አበባ ስፋት 122,000 ሄክታር እንደነበር ልብ ይሏል። አዲስ አበባ በውሃና እህል አቅርቦት ረገድ ራሷን የቻለች ከተማ ነበረች። የገፈርሳ ወንዝ በአቃቂ ዙሪያ የሚገኘው ከፍተኛ የከርሰ ምድር ውሃ በአዲስ አበባ ከተማ ይዞታ ስር ነበር። በአዲስ አበባ ይዞታ ስር በከተማዋ ዙሪያ የነበሩ በርካታ የቀበሌ የገበሬ ማህበራት ከአራቱም የኢትዮጵያ ማዕዘናት ማለትም የአማራ፣ የአርሞ፣ የጉራጌ እና ሌሎች የደቡብ ብሔረሰቦች፣ ከኤርትራ ሃማሴን ሳይቀር ባጠቃላይ ከመላው ኢትዮጵያ የመጡ ሰዎች መሬት ከባለ መሬት እየተከራዩ የተለያዩ የጓሮ አትክልት እና የእህል ሰብል የሚያመርቱ ገበሬዎች የሚኖሩባቸው አካባቢዎች ነበሩ። በአጭሩ አዲስ አበባ ሁሉም የኢትዮጵያ ክፍሎች ዜጎች መጥተው ኑሯቸውን የሚመሠርቱበት፣ በገበሩት ግብር ያለሟት፣ የክፍለ ሀገር ኑሮ እድገታቸውን/ መሻሻላቸውን እንደሚገታ ሲገምቱ ወይም በተለያዩ ምክንያቶች የሚመጡባትና የሚጠለሉባት ከተማ ሆና የኖረች ናት።

አዲስ አበባ አሁን የሚኖርባት ነዋሪ አባቶችና ቅድመ አያቶች ከየቦታው እየመጣ

መኖሪያ እና መጠለያ ያደረጋት ናት። እስከ ህወሓት ዘመን ድረስ አሮሚያ የሚባል ግዛት /ክልል/ አልነበረም። ባለፉት 30 ዓመታት ወያኔ ከአማራው ክልል መሬት ነጥቆ ወደ ትግራይ እንደከለለው ሁሉ ህወሓት እና አነጋቢ ቀደም ሲል በኢትዮጵያ ታሪክ የሚታወቅ አሮሚያ የተሰኘ ክልል ፈጠረ። ይሄ አይነት አካላለል በኢትዮጵያ የጥንትም ሆነ የመካከለኛው ዘመን የኢትዮጵያ ታሪክ የሚታወቅ አይደለም። ይሄ አዲስ ክልል ነው። ኢህአዴግ ስልጣን ከያዘ ከ1983 ዓ.ም ጀምሮ የሽግግር ወቅት በመባል የሚታወቀው ከሰኔ 1983 - ነሐሴ 1987 በነበሩት አራት ዓመታት ውስጥ አዲስ አበባ ክልል 14 ተብላ እንደ ሌሎች የህወሓት/ኢህአዴግ ክልሎች ራሷን የቻለች ክልል እንደነበረች የሚታወቅ ነው። ህወሓት ኢህአዴግ በተለይ ከ1997 በምርጫ ሸንፈች ከገጠመው በኋላ (መንግሥት ውጤቱን በጉልበት ቢቀይረውም) የአዲስ አበባ ይዞታ በየጊዜው እየጠበበ እንዲሄድ እና ጽንፈኛ ብሔርተኞች የራሳችን ነው ወደሚሉት አሮሚያ እንዲካለል እና የአዲስ አበባ ይዞታ ቀደም ሲል ከነበረው እንዲቀንስ እንዲሁም የከተማው አስተዳደር ከከተማው ነዋሪ እጅ ወጥቶ በሞግዚት አስተዳደር ስር እንዲገባ አደረገ።

በህወሓት/ኢህአዴግ አነጋ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 49፣ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት አዲስ አበባ የፌዴራል መንግሥቱ ዋና ከተማ መሆኗ ተመልክቷል። አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 2 የአዲስ አበባ ነዋሪ ራሱን በራሱ የማስተዳደር መብት ሰጥቶታል። ከ1987 ዓ.ም እስከ 2011 ዓ.ም ድረስ የአዲስ አበባ ከተማ በየጊዜው ሲሻሻሉ የቆዩ ቻርተርዎችም ቢሆኑ የከተማዋ ነዋሪ ራሱን በራሱ የማስተዳደር ሙሉ መብት እንዳለው አስረግጦ አስፍሯል። የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግሥት የአዲስ አበባ ነዋሪ ራሱን በራሱ ማስተዳደር ይችላል የሚል ድንጋጌ ቢኖረውም ለይስሙላ ተባለ እንጂ የአዲስ አበባ ሕዝብ የሀገሪቱ የፌዴራል ሥርዓት እንደሚደነግገው፣ ነዋሪው ራሱ በመረጣቸው ሰዎች ተዳድሮ አያውቅም። ባለፉት 30 ዓመታት ሌሎች ክልሎች ለይስሙላም ቢሆን ከየክልላቸው በተመረጡ ሰዎች ሲመሩ አዲስ አበባና ድሬደዋ ይህ መብት እስካሁን ድረስ ተነፍጓቸው ከሌሎች ክልሎች በሚመጡ ሰዎች የሞግዚት አስተዳደር ስር እንዲወድቁ ተደርገዋል።

ከላይ በቀረቡ ተጨባጭ መረጃዎች እንደተመለከተው አዲስ አበባ በዙሪያዋ ይኖሩ የነበሩ ገበሬዎች በከተማ ቀመስ የገበሬ ማህበራት ስር የታቀፉ ነበሩ። ወደ በኋላ በአዲስ አበባ ማስተር ፕላን ምክንያት ተፈናቀሉ የተባሉት ገበሬዎች ይኖሩበት የነበረው የአዲስ አበባ ዙሪያ አካባቢ ከአዲስ አበባ ተቆርጦ “የፊንፊኔ ልዩ ዞን” በሚል ከአዲስ አበባ በተወሰደ መሬት

ላይ የሚኖሩ ገበሬዎች ነበሩ። እውነተኛው ክንውን የአዲስ አበባ ማስተር ፕላን የተቀየሰው ከአዲስ አበባ በተቀማው የከተማ መሬት ላይ እንጂ ከአሮሚያ ክልል በተወሰደ መሬት ላይ አይደለም።

Get 'ye Yalew, [26.10.20
16:07]

ከ1997 ዓ.ም የህወሓት ሽንፈት በኋላ አቶ መለስ ዜናዊ አህይዴን ከናዝሬት/አዳማ ወደ አዲስ አበባ እንዲመለስ አደረጉ። የአዲስ አበባ ይዞታ ቀድሞ ከነበረበት የቆዳ ስፋት ወደ 54.000 ሄክታር እንዲጠብ ተደረገ። ከ1997 ዓ.ም በኋላ ህወሓት በአዲስ አበባ ዙሪያ ብዙ የጋራ መኖሪያ ቤቶች መሥራት ሲጀምር ከተማዋ እየተለጠጠች ከአሮሚያ ክልል ጋር “የድንበር አለመግባባት” ችግር ተፈጠረ። የድንበር አለመግባባቱ የተፈጠረው የአዲስ አበባ የቀድሞ ይዞታ የነበረውን ህወሓት ከአዲስ አበባ ነጥቆ “የፊንፊኔ ልዩ ዞን” በሚል ወደ አሮሚያ እንዲካለል በማድረግ ነው። የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት በ2009 ዓ.ም በዶ/ር ዐብይ የሚመራ ኮሚቴ የአዲስ አበባን ከተማ ከአሮሚያ እና ከአዲስ አበባ ማዘጋጃ ቤት የተውጣጡ ባለሙያዎች እንዲያጠኑት ተደረገ። በተደረገው ጥናት በወቅቱ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ስር ያለው ይዞታ ከ54,000ም ሄክታር እንደሆነ ቢገለጽም በተጨማሪም ግን የጥናቱ ውጤት ያሳየው በአዲስ አበባ አስተዳደር ስር ሆኖ የተገኘው ወደ 51,355 ሄክታር ቀንሶ ተገኘ። ይህም የሆነው ምንም እይነት አዋጅ ሳይደነገግ በውስጥ ለውስጥ አሠራር ነው። በአዲስ አበባ ዙሪያና በአዲስ አበባ ዙሪያ የነበሩት እነ ሰበታ፣ ሰንዳፋ፣ ኮተቤ አንቆርጫ፣ የካ አባዶ፣ የካ ጣፎ፣ ቦሌ ኮተቤ፣ ሱልጋ፣ (በበሰቃ ውስጥ አቃቂና አቃቂ ከተማ፣ ሰርቲ፣ ከዩ፣ ገላን ጎራ፣ ቂሊንጦ፣ ፊጨ፣ ቀርሳ፣ ቱሉ ሜጫ) በረሀ፣ ዓለም ገና፣ ወልመራ፣ ወዘተ...ወደ አሮሚያ ክልል እንዲጠቃለሉ መደረጉ ይታወቃል። ከ2009 ዓ.ም ጀምሮ የአዲስ አበባን ማስተር ፕላን ጥናት በተመለከተ የተቀሰቀሰውን ተቃውሞ ምክንያት በማድረግ በአህይዴ ውስጥ ውዝግብ ተነሳ። ይኸውም፦ በእነአቶ ድሪባ ኩማና በአቶ ኩማ ደመቅሳ በኩል አዲስ አበባ ከ1997 ምርጫ በኋላ ሕወሓትና አህይዴ ተስማምተው በወሰኑላት የ54,000 ሄክታር ይዞታ መጠን ላይ መሆን አለባት ሲሉ፣ በዶ/ር ዐብይና በአቶ ለማ በኩል ደግሞ የአዲስ አበባ ከተማ ይዞታ ወደ 43,000 ሄክታር ዝቅ ማለት አለበት የሚል አቋም ያዙ። ይህ ውዝግብ መቋጫ ሳያገኝ በመጋቢት 2010 ዓ.ም ህወሓት/ኢህአዴግ ቦታውን ለአህይዴ ለቀቀ። አህይዴ ውስጥ አሸናፊ ሁኖ የወጣው የጠቅላይ ሚኒስትር ዐብይ አመራር ቀደም ሲል

ባቀረበው ሃሳብ መሠረት ከአዲስ አበባ 30 ወረዳዎች ተቀንሰው ወደ አሮሚያ ይካለሉ ማለት ነው። ይህም ወደ ዝርዝር ሲተረጎም ከየካ ከ/ከተማ 6 ወረዳዎች፣ ከንፋስ ስልክ ላፍቶ ከ/ከተማ 1 ወረዳ፣ ከአቃቂ ከ/ከተማ 7 ወረዳዎች፣ ከጉለሌ ከ/ከተማ 5 ወረዳዎች፣ ከቦሌ ከ/ከተማ 2 ወረዳዎች እና ከኮልፌ ቀራኒየ ከ/ከተማ 9 ወረዳዎች በአሮሚያ ይጠቀሳሉ። አሁን በወ/ር አዳነች አበበ ምክትል ከንቲባነት ዘመን ቀደም ሲል በዶ/ር ዐብይ አህመድ ሲመራ የነበረው ኮሚቴ ሲያራምድ የነበረውን 30 ወረዳዎች፣ ከአዲስ አበባ ቀንሶ ወደ አሮሚያ የማካለል ፍላጎት አዲስ አበባ በአሮሚያ ክልል ሙሉ ጥገኝነት ስር እንድትወድቅ ለማድረግ ያለመ ነው። ይህ አካሄድ አዲስ አበባን በኢኮኖሚ ረገድ እንደቀድሞ ራሷን እንዳትችል እና ከአሮሚያ ክልል በምታገኘው ልዩ ጥቅም ተንበርካኪ እንድትሆን የሚያደርግ አካሄድ ነው።

በአሮሞ ብልጽግና ብቻ ሳይሆን በሁሉም የአሮሞ የፖለቲካ ድርጅቶች መካከል የተደረሰው ስምምነት አዲስ አበባ በህገ መንግሥቱ የተሰጣትን የራስ በራስ አስተዳደር በመንጠቅ ልዩ ጥቅም የሚለውን ግልጽ ያልነበረ እስካሁንም ዝርዝር ሕግ ያልወጣለት የሕገ-መንግሥት አንቀጽ ሰርዘ፣ ሙሉ ለሙሉ በአሮሚያ ክልል ውስጥ በባለቤትነት እንድትካተት ማድረግ ነው። በፖለቲካውም ሆነ በኢኮኖሚው ረገድ በዶ/ር ዐብይ መንግሥት እየተከናወነ ያለው ተግባር በጥሞና ሲታይ ወደዚህ ግብ የሚያመራ እንደሆነ በግልጽ ይታያል። አህይዴ/ብልጽግና እና በአሮሚያ ክልላዊ መስተዳድር በመደገፍ የአሮሞ ጽንፈኛ ብሔረተኞች በአዲስ አበባ ላይ ያነሱት የባለቤትነት ጥያቄ «ከታሪክ የሚቀዳ ነው» የሚል ከታሪክም፣ ከህግም፣ ከአስተዳደራዊ አወቃቀር ልምድም አንፃር ያፈነገጠ አሠራር ነው። ይህ ድርጊት ደግሞ ታሪክን በተንሸቀረረ መነጽር ከመመልከት የመነጨ አባዜ እንጂ የነሱ የባለቤትነት ጥያቄ ከተጨባጭ የታሪክ ማስረጃዎች አንፃር ውሃ የሚቋጥር ሆኖ አይደለም።

በተጨማሪም ማስረጃ የሚደገፈው ታሪክ መሃል ኢትዮጵያ በአሮሞ ጎሳዎች ከመወረሩ ከ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፊት አዲስ አበባና አካባቢዋ ብቻ ሳትሆን መላ ሸዋ የአማራ፣ የጉራጌ፣ በሂደት ወደ አማራነት የተለወጡ የሃርላ እና የጋፋት ሕዝቦች አጽመ ርስት የነበረ መሆኑ ነው። ጽንፈኛ የአሮሞ ብሔረተኞች ይዞታ ከታሪክ ይቀዳል በሚል አካሄዳቸው “ከአጼ ምንጊክ ጀምሮ ያለው የኢትዮጵያ ታሪክ አሮሞ በነፍጠኛው ሥርዓት በቅኝ የተገዛበት ታሪክ ነው፤ ነፍጠኛን በሰበረን ቦታ ሰብረንዋል፤ አሁን አሮሞ ሥልጣን ከያዘ አዲስ አበባን

በባለቤትነት እንጠቀልላለን” በሚል የተሳሳተ የታሪክ ትርክታቸው ከፀኑ እነሱ ሙልጭ/በዜሮ/ የሚወጡበትን አካሄድ እየተከተሉ መሆኑን ሊገነዘቡት ይገባል። የአሮሞው አቀንቃኝ ጽንፈኛ ብሔረተኞች «ሁሉም የኛ ነው» ከሚል ለከት የለሽ አካሄዳቸው ታቅበው፣ ኢትዮጵያም ሆነች አዲስ አበባ የሁላችንም ኢትዮጵያውያን የጋራ ይዞታዎች መሆናቸውን መቀበል ይኖርባቸዋል። ከዚህ ውጭ ያለው አካሄድ የርስ በርስ ጦርነት ከመጋበዝ እና በሁሉም ላይ ጥፋት ከማስከተል ውጭ ማንም ወገን ለብቻው የሚያተርፍበት ሁኔታ ሊኖር እንደማይችል በውል ሊያስተውሉት ይገባል።

እንደ ባልደራሰ ለእውነተኛ ዲሞክራሲ ፓርቲ እምነት የአዲስ አበባ ጉዳይ ወደ ቀድሞው ይዞታ መመለስ ይኖርባታል። ይህ ማለትም የይዞታ ዳር ድንበርን በተመለከተ አዲስ አበባ በአጼ ኃይለሥላሴ፣ በወታደራዊ አስተዳደር ደርግ እና በኢሕአዴግም እስከ 1987 ዓ.ም ድረስ ወደ ነበረው የ122,000 ሄክታር ይዞታ መመለስ ይገባታል። የራስ ገዝ አስተዳደር ጉዳይንም በተመለከተ በአጼ ኃይለሥላሴ፣ በደርግ እና በህወሓት/ኢህአዴግ የሽግግር ወቅት ዘመናት ወደነበረችበት የራስ ገዝ አድያም/ክልል የአስተዳደር ደረጃ መመለስ ያስፈልጋል። በ1987 ዓ.ም. የፀደቀውና እስካሁን ያልተሻረው የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግሥት በአንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት አዲስ አበባ ከሞግዚት አስተዳደር ስር ወጥታ ነዋሪው በነፃነት በመረጣቸው ወኪሎች ሊተዳደር ይገባል። የአዲስ አበባ የራስ ገዝነት ጥያቄ በታሪክም ሆነ በሕግ የተደገፈ መሆኑን እድሜው ከ30 ዓመት በላይ የሆነ ኢትዮጵያዊ የሚያውቀው እና የሚያስታውሰው ስለሆነ ሁሉም የኢትዮጵያ ብሔረሰቦች እና የፖለቲካ ኃይሎች ሊደግፉት ይገባል እንላለን። ስለዚህ በዜግነት ዙሪያም ሆነ በክልል ደረጃ የተደራጁ የፖለቲካ ድርጅቶች አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ካሉ ከሰማንያ በላይ ከሆኑ ብሔረሰቦች በተውጣጡ ዜጎች ላብ የተገነባች መሆኗን በመረዳት እና እውነተኛ ታሪካዊ ዳራውን በማጤን እራሷን እንድትስተዳድር ሙሉ ተግባራዊ ድጋፋቸውን እንዲያበረክቱ ታሪካዊ፣ ሕጋዊ እንዲሁም ሞራላዊ ኃላፊነት ወድቆባቸዋል።

ባልደራሰ ለእውነተኛ ዲሞክራሲ ፓርቲ ያነሳውን የአዲስ አበባ ከተማ የተሟላ የራስ ገዝነት ጥያቄ፣ አዲስ አበባ የመላ ኢትዮጵያ ብሔረሰቦች መገናኛ እና ማዕከል ሆና ማገልገል አለባት የሚል አቋም ያላቸው የፖለቲካ ኃይሎች/ድርጅቶች ደግፈው በጋራ እንዲቆሙ ጥሪውን በአክብሮት ያቀርባል።

(ክፍል 2 ይቀጥላል)

ኡብን የጠራው ሰልፍና የተቋማትና የግለሰቦች ማስጠንቀቂያ

ወግደረስ ጤናው

በለፉት ሰላሳ ዓመታት ኢትዮጵያ ከነበራት ጠንካራ ሎዓላዊ ክብር ወርዳ ኮስሳ የታየችበት ጊዜ ነበር። ኢትዮጵያን በጠላ መዳፋ በትውድቅ እንኳን ያ የነበራት ሎዓላዊ ግርማ ሞገስ አሁን ባለው ደረጃ ኮስምኖ ይታያል የሚል እምነት እንደማይኖራቸው በሀገር ግንባታ ሂደት ግምብር ቀደምት የሆኑት አባቶች ያነሳሉ። ዛሬ ግን ኢትዮጵያ ተዋርዳለች። አምጣ በወለደቻቸው ልጆቿ ተንኮል ሞገሷ ጠፍቷል። ክብሯ ጎድፏል። የዘውጌ ፖለቲከኞች ለሥልጣናቸው ማደሪያ ሲሉ አጥንት ጉልጥምት እየቆጠሩ ትልቁን ሀገር 10 ትናንሽ አድርገዋታል። ዜጎች እንኳን በባዕዳን ቀዬ እትብታቸውን በቀበሩበት መታፈራቸው ቀርቷል። ኢትዮጵያን ጥሎ መስደድ ቅንጦት ሆኗል። መፈናቀል ላለፉት ዘጠኝ ዓመታት በምድርና በሰማይ እሳት የሚወርድባትን ሶሬያን አስንቀን ምልክታችን አድርገነዋል። እድሜ ልክ በደምና ወዝ፣ በተገነቡ ንብረቶች በብርሀን ቅፅበት ወደ አመድነት በየጊዜው ሲለወጥ ማየት ብርቅ አይደለም። መግደልንና መሞትን በየአይነቱ አይተነዋል። ንፁሃንን በመንጋ በድንጋይ ቀጥቆ ገድሎ ዘቅዝቆ ከመስቀል ጀምሮ፤ የሰው እስከፊን ገፎ ኩላሊት አውጥቶ በጥሬው የሚበላበትን ሁኔታ ሳይገርመን ቁጭ ብለን አይተናል። ሰምተናል። ኢትዮጵያውያን ዛሬ ላይ የምንኖርባት እውነት ይህ ነው። ይህንን ኢ- ሰብዓዊ የሆነ አረመኔያዊ ድርጊት ለማውገዝ ዜጎች ድምፃቸውን ሲያሰሙ “አድርባይነት ከጦርነት በላይ የከበዳቸው” የመንግሥት ካድሬዎች በማህበራዊ ትስስር ገዎችና በሌሎች የመገናኛ ዘዴዎች ተጠቅመው ጉዳዩን ሲያጣጥሉ ይስተዋላሉ። አልፎም በአንድ ብሔር ማዕቀፍ አውጋዝን ግለሰብ ይፈርጃሉ። በዚህ አምድ ላይ በተለይም የጥቃቱ ሰለባ በሆነውን የአማራ ሕዝብ ቁስል ላይ ጨው ለመነስነስ ሳይሆን ላለፉት ሰላሳ ዓመታት በብሔር ፌደራሊዝም ሰበብ የአማራን ሕዝብ ስነ ልቦና ሳይረዱ እንወክለዋለን በሚል እስካሁኑ ሰዓት ሲያስገድሉ፤ ሲገድሉና ሲያፈናቅሉ ለባጁት ለጌቶቻቸው በፍፁም ታማኝ ባርነታቸው ለሚታወቀው በአዴን/ አዴፓ ከሰሞኑ አብን (አማራ ብሄራዊ ንቅናቄ) በአማራ ክልል ከተሞችና በአዲስ አበባ የጠራውን ሰላማዊ ሰልፍ እውቅና አልሰጥም ማለቱን ተከትሎ በሀገር ውስጥም በውጭም የደረሰበትን ከፍተኛ ውግዘት ለማንሳት ነው።

ብአዴን/ አዴፓ ሰልፉን አስመልክቶ ምን ምላሽ ሰጠ?

ጥቅምት 16/2013 ዓ.ም ባሕር ዳር አቶ ግዛቸው ሙሉነህ፤ የአማራ ክልል መንግሥት ቃል አቀባይ “አሁን የገጠመን ችግር በሰልፍ የሚፈታ ቢሆን ኑሮ የክልሉ መንግሥት ሙሉ ኃላፊነቱን ወስዶ በበላይነት ባስተባበረው ነበር” ብለው ይጀምራሉ። በመግለጫው የክልሉ ኮሚቴኤሽን ዳይሬክተር ይለጥቁና “የአማራ ሕዝብ በኢትዮጵያዊነቱ የማይደራደር፤ የራሱ ባህል እና አኩሪ ታሪክ ያለው ሕዝብ ነው፤ የአማራ ሕዝብ አሁን ለመጣው ለውጥ ብዙ ዋጋ እና መስዋዕትነት የከፈለ ሲሆን በመስዋዕትነቱም ይህን ለውጥ አምጥቷል።

ስለሆነም የአማራ ሕዝብ የለውጡ አካል ነው፤” ሲሉ ይገልፃሉ። ከዚህ ንግግራቸው እንደምንረዳው ትህነት/ ኢህአዴግ ዛሬ ላይ ከማዕከላዊ ሥልጣኑ ተገፍቶ በመንደርደር መሪነት እንዲወድቅ ትልቁን የህይወት፣ የአካልና የገንዘብ አስታዋቂ በቀዳሚነት አንደከፈለ ይመስክራል። በመጣው ለውጥ ግን የተረፈውን ዘለው፤ የኮሙኒኬሽን ዳይሬክተሩ “ለውጡን በተመለከተ ሁለት ኃይል ተፈጥሯል ይላሉ”.....

“አንደኛው ኃይል ብዙ ዋጋ ተከፍሎ የመጣው ለውጥ (የኋልዮሽ ለውጡ ከይሆን አይቀርም) እንዳይቀለበስ ትግል የሚያደርግ ሲሆን የታፈነው አህዴድ ብልፅግናን ማለታቸው ይመስላል)፤ ሁለተኛው ኃይል ደግሞ በለውጡ ውይድር የተገፋው በተደራጀ መዋቅራዊ በሆነ መንገድ ሀገርን ሲበዘብዝ የነበረው፤ ፀረ ዴሞክራሲያዊ እና ከአምባገነኑ ኃይል ሲሆን የሥልጣን መንበሩን ለመመለስ እንዲሁም ለውጡን ለመቀልበስ እየሠራ ያለው የጥፋት ኃይል ወይም ቡድን ነው።” ሲሉ ይገልፃሉ። እኛ ላይ በነገሩን መግለጫቸው፤ የመኖር ተፈጥሮአዊ መብቱን የጠየቀውን የአማራ ሕዝብ በለውጥ እስከጠየቅናቸው በለውጥ ነጣቂዎች ግብግብና በታሪክ የዚህ አንዳ አራማጆች ዛሬ ላይ ያለገላጋይ በየቦታው አሳሩን እየበላ እንደሆነ ይታያል። ዋና ዳይሬክተሩ ከፍፍ ይሉና “አማራ የሀገሪ መንግስቱ የድርብ አጥንት እና በኢትዮጵያዊነቱ እንደማይደራደር የተረዱ ኃይሎች በአማራ ላይ በተለያዩ አካባቢዎች ጥይትና ግድያ በመፈፀም ህዝባችን ከኢትዮጵያዊነት እንዲወርድ በርካታ

ግፎች እየተፈፀሙበት ይገኛል። የዳይሬክተሩ በዚህ ንግብራቸው ያስነቃቸው የሚመስለው የአማራው ከኢትዮጵያዊነት መውረዱ እንጅ፤ በየጉዳዩ በካራ አንገቱ እየተቀነጠሰ ያለቀባሪ መቀረቱ አይደለም። በ27 ዓመቱ በትህነግ/ኢህአዴግ ጉዞ ላይ አማራውን በመንደር አውርደው ሲከልሉት ያለ ልኬት የተሰመረበት አርቴፌሻል መስመር እንዳልሆነ ገልጻል ኢትዮጵያዊ ነኝ በማለቱ አማራ ነህ እየተባለ ተሰዷል፤ ተገሏልም። የአብን መወለድም ከዚሁ ጋር የተያያዘ እንደሆነ የድርጅቱ የተቋም ሊቀመንበር የነበሩት ዶ/ር ደሳለኝ ጫኔ በተደጋጋሚ አስርድተዋል። ዛም ይህ ሁሉ መከራ እየደረሰበት በአማራነት እንዲደራጅ ቀርቶ እንዲጠራም አይፈልገውም። ዋና ዳይሬክተሩ በመግለጫቸው በቅርቡ በቤኒሻንጉል ክልል እና በደቡብ ክልል ጉራ ፈረዳ ወረዳ ላይ ህዝባችን ላይ ትልቅ ጥቃት እና ግድያ ተፈፀሟል። ይሁን እንጂ ችግሩን ለመቅረፍ መንግሥት እና የፀጥታ ሀይሉ ትልቅ ርብርብ እያደረገ እና ችግሩን እያስወገደ ይገኛል፤ ብለዋል። ይህ ፅሁፍ እየተዘጋጀ በለበት ቦታ እንጓን ተወግዷል ያሉት ችግር በአፋር፣ በወለጋና በጉራፍርዳ አማራው በማንነቱ እየተመረጠ መገደሉ አላቆመም። መግለጫና አሸባሪነት የማይሰለቸው ብአዴንም በውሸቱ ቀጥሏል።

የክልሉ ኮሚቴኬሽን ዳይሬክተሩ ይኸን ጠቅሰው ነው እንግዲህ በእለተ ረቡዕ በ18/02/2013 ዓ.ም አማራው በየአካባቢው የሚደርስበትን ጥቃት ለማውገዝ በሚል ሰላማዊ ሰልፉ በማህበራዊ ሚዲያ መጠራቱን እና እየተቀሰቀሰ መሆኑን በመመልከት ኃላፊነቱን በሙሉ ፈልጎት ወስዶ ባስተባበረው ነበር በማለት ሰልፉ ህጋዊ ባለመሆኑና በክልሉ ማድረግ እንደማቻል ገልፀዋል።” ሰልፉን ሲከለክሉ ዋና ዳይሬክተሩ በምክንያትነት ያስቀመጡት..... “አሁን የሰብል ምርት በአንበጣ መንጋ የተወረረበት እና ሙሉ ትኩረታችንን የአርሶአደሩን ሰብል መታደግ ላይ እንድናውል በማስብ፤ ሁለተኛው የህዳሴ ግድቡን አስመልክቶ በሀገራችን ትልቅ አደጅዳ ስለሆነና ይህንን ተከተሎ በሰላማዊ ሰልፉ ሰብብ የአማራ ክልል እንዲረጋጋ ለማይፈልጉ ኃይሎች ሁከትና ብጥብጥ ለመፍጠር የሚመች በመሆኑ ሰልፍ አይፈቀድም በማለት ጠቅሰው ጠቅሰ” ይህን ተላልፎ ሰላማዊ ሰልፍ የሚወጣ አካል ግን ፖሊስ እና አጠቃላ የፀጥታ ኃይሉ እርምጃ ይወስዳል በማት ዝተዋል።

አብን የጠራውን ሰላማዊ ሰልፍ መንግሥት መከልከሉን ተከትሎ ታዋቂ ሰዎች ምን አሉ?

የአማራው ብሄረሰብ ተለይቶ በየቦታው የሚደርስበትን አስቃቂ ግድያ ለማውገዝና ባስቸኳይ እንዲቆም ለመጠየቅ አብን ደጋፊዎቹን፣ አባላቱንና መላው ይህ ሃይ ባይ ያጣው ሰቆቃ የሚያሳስባቸው አካላትን በሙሉ በማስተባበር ጥቅምት 18/02/2013 ዓ.ም በአማራ ክልል እንዲሁም ጥቅምት 22/02/2013 ዓ.ም በአዲስ አበባ የጠራው ሰላማዊ ሰልፍ በመንግሥት መከልከሉና በህዝቡ ጥቃቱን ማስቆም ባለመቻሉ በታዋቂ ሰዎች፣ በምሁራን በሰብዓዊ መብት ተሟጋቾችና ድርጅቶች ከፍተኛ ውግዘትን ለሰተ

አርቲስትና አክቲቪስት ታማኝ በየነ፡ -

“ለእነዚህ ሁሉ ንፅህን ዜጎች በየሳምንት መታረዱ፣ ሀብት መውደም፣ ነፃነት ማጣትና የመሳቀቅ ህይወት ምክንያቱ ምንድን ነው? የዚህ ሁሉ መከራ ምንጭ “ህገ መንግስቱ” ነው።” ይሄን የመከራ ምንጭ የሆነውን ህገ መንግሥት ታግለን ካልቀየርን በስተቀር ለቅሳችን ይቀጥላል።

ከመጮህ ይልቅ መሬት ላይ ወርደን ህዝቡን አደራጀትን ዘለቁ ነፃነትና እኩል ዜጋ አድርጎ የሚቆጥረንን ህገ መንግሥት ለማምጣት እንታገል።” የሚል መልእክቱን ቀደም ቡሎ በመንደርደሪያነት በማስደመጥ፣ የሚከተለውን ወግዘት አኑሯል።

ይድረስ ለአማራ ክልል መንግሥት ና አመራሮች፣ ለህይወቱ ዋስትና የሚሰጥ ላጣው የአማራ ሕዝብ ህይወቱን መታደግ ባትችሉ እንኳን እንዴት ሀዘኑን እንዳይገልፅ ትከለክሉታላችሁ? በስሙ እየኖራችሁ፣ ሲሆን መዋቅራችሁን ተጠቅማችሁ ስልፉን በመላው ኢትዮጵያ በማድረግ “አማራን ማሳደድ ይቁም” ማት ሲገባችሁ ጭራሽ ብሶቱን እንዳይናር መከልከል? ካለፈው የተማራችሁ መስሎን እንጅ ያለፈውን ረስተነው አይደለም።

አርቲስት ቴዎድሮስ ካሳሁን፡ -

“በቅድሚያ የከብር ሰላምታዬን እያቀረብኩ በተለያዩ ሀገራችን ክፍሎች በተደጋጋሚ ጊዜ ዜጎች ላይ አላግባብ የሚፈፀሙ ኢ- ሰብዓዊና ማንነትን መሠረት ያደረጉ የማያበሩ ጥቃቶች ከቀርብ ጊዜ ወዲህ እጅግ ባልተገባ መንገድ ተስፋፋተው መቀጠላቸውን ተያይዞ የዜጎችን ሰላምና ደህንነት በዋነነት መጠበቅያለበትና ይህ ጉዳ በቀጥታ የሚመለከተው የመንግሥት አካል ጉዳዩ አስፈላጊውን ትኩረት ሰጥቶ አገባብ ያለው መንግስታዊ ኃላፊነቱን እንዲወጣና መስል ጥቃቶችን ዳግመኛ እንዳይፈፀሙ የሚጠበቅበትን በቅድመ ጥንቃቄ እንዲያደርግ በጥብቅ ማሳሰብ እወዳለሁ።

በዚህ አጋጣሚ በእነዚህ ጥያቄዎች ህይወታቸውን ላጡ ወገኖች ፈጣሪ ነብሳቸውን እንዲመር እና ለወዳጅ ዘመዶቻቸው መፅናናትን እንዲሆንለቸው ከልብ እመኛሁ።

ፍቅር ያሸንፋል!

ቴዎድሮስ ካሳሁን

(ቴዲ አፍሮ)

ድምፃዊ ፋሲል ደሞዝ፡ -

“አማራው በየቦታው መሞት ቀጥሏል። ከኢንጅነር ስመኘው በቀለ ግድ ጀምሮ በአዲስ አበባ፣ በአሮሚያ፣ በደቡብ አሁን ደግሞ በቤኒሻንጉል ሲሞትና ሲፈናቀል እያያችሁ እናንተ በአዴኖች ዝም ነው ያላችሁት። ሆኖም ሆኖች ናቸው። እድሜ ልካችሁን ተላላኪዎች ናችሁ። እናንተ ነቀርሳዎች፣ ትልቁን የአማራ ሕዝብ አትወክሉም። ድሮ ጀምሮ እናውቃለን፤ከአቶ አያሌው ጉበዜ በስተቀር ሌሎችን ጠንቅቀን እናወቃችኋለን። ታምራት ላይ፤ አዲሱ ለገሰ፣ በረከት ስምዖን አገኘሁ ተሸገር ጨምሮ የአማራን ሕዝብ ስነ ልቦና ያልተረዱ፤ እንዲያውም ያልሆኑ ተላላኪ አሸከሮች እንደነበሩ የማይካድ ሀቅ ነው። ስለዚህ በቃ ተውት ህዝቡን ልቀቁት የአማራ ሕዝብ መሪ አያስፈልገውም። ከጥንት ጀምሮ ይዞ በመጣው አኩሪ ባህላዊ ስርዓቱን ተከትሎ በየስፈሩ የነበዘ አለቃ በመምረጥ አራሱን ያስተዳድራል” እንዲያውም አማራን ያለቀፈ ኢትዮጵያዊነት ገደል ይግባ” ሲል አውግዟል።

የሰብዓዊ መብት ተሟጋች አቦንግ ሜቶ፡ -

“ በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍል በቤኒሻንጉል ከጉራ ፈርዳ ጨምሮ የሚደርሰውን ማንነት ተኮር ጥቃት በፀኑ አወግዛለሁ። እጅግ ልብ ሰጪ ነው። አማራው አይደለም ሰልፍ ሰይፍ ቢያነሳ ከዚህ በኋላ አይፈረድበትም” በማለት ቅሬታቸውን ገልጿል።

አርቲስት ይሁኑ በላይ፡-

“ይድረስ ለክልሉ መንግሥት

እንደፍርሃት እንዳትቆጥሩት!

ይህ ሕዝብ ሰላም ወደድ አስዳማሚ ሰሚ ሕዝብ ነው! አሁን ተራው የመንግሥት ነው! ድምፁን ስሙት በማንነታቸው ለሚገደሉ ንፁሃን ወገኖች ድረስላቸው። ስርዓት የማስከበር ኃላፊነታቸውን ተወጡ ሀገሬ ፍቅርን ሰላምሽ ይብዛ!

ለዘለዓለም ኑሪልን!

ይሁኑ በላይ

ዶ/ር ደረጃ ከበደ (ዘማሪ)፡-

“ሰላማዊ ሰልፍን ከለከለ” ከበስተጀርባው የአብይ አህመድ እጅ አለበት። ዴሞክራሲ ለውጥ ካለ የምትሉ ሰዎች ልዩነታችሁን አሳዩዋል! አማራ ግን ከተማዊ ሰልፍህን ወጣ!

ድሉ የአማራ ሕዝብ ነው!! በማለት ከሰልፍ ከልክለው ጎን ለጎን ጥሪውን ከማቅረብ ተቃዋሚውን አስምቷል።

በውቀቱ ስዩም፡-

“ከጥንት እስከዛሬ ሰወርድ ሊወራረድ የደረሰ መንግስታዊ ልማድ አለ፤ ጌቶቹ ሰርቶ አደሩን ሕዝብን ይበድላሉ! ከዚያ ደግሞ ለቅሶ መቀመጥን ይከለክላሉ፤ “እየየም ሲደላ ነው” የሚለው ያለምክንት አይደለም! እየየም እንደልብ የማይገኝ ልዩ መብት ሆኖ ቆይቷል! ለማንኛውም ዜጎች ብሶታቸውን በሰላማዊ ሰልፍ ፀሐይ እንደመቆቅ ያለ ተፈጥሯዊ መብት እንጂ መንግሥት የሚሰጠውና የሚነሳው ነገር አይደለም። የባለስልጣኝ ድርሻ ሰላማዊ ሰልፈኞች በሰላም ወጥጠው በሰላም እንዲገቡ ማድረግ፤ ቅሬታቸውን እህብ ለው ማድመጥና መፍትሄ መፈለግ ነው! ከታሪክ እንማር! “ኑ እንዋቀስ” እንጂ “ኑ እንቧቀስ” የሚል መንግሥት መቻም አያዋጣውም!

በውቀቱ ስዩም

ኢ/ር ይልቃል ጌትነት፡-

“ትግስትም ልክ አለው”

የተጠራው ሰልፍ ዴሞክራሲን በማወደስ ወይም አማራጭ ፓለቲካ ሃሳብን ለሕዝብ ለማስተዋወቅ አይደለም። የሰልፉ አላማ ለዘመናት ሁሉ አይተን የማናውቀው የዘር ፍጅት በማያባራ መልኩ በአማራ ሕዝብ ላይ እየዘነበበ በመሆኑ ይህንን ለማስቆምና የትግሩ ምንጭ የሆነውን ዘረኛ ህገ መንግሥት እንዲቀየር መንገዶችን ለማመቻት ነው።

በታሪካችን እንደማናውቅ አማራ በሰው መሳ አውሬዎች የሚታረደውና ጥቃት የሚፈፀምበት በጨዋነቱና በህገ አክብሪነቱ ምክንያት ነው። ሁሉም በላጌና ጨዋ ሲደሩ ባለፈው የሚያሸንፈውን በጨዋው ህግ ከአክባሪነትና በበላጌው ስድነት ምክንያት ነው። ስለሆነም ከባለፈዎች ጋር የሚደረግን ትግል ለመመከት የባለፈዎችን ስነ ልቦናና አስተሳሰብ የሚመጥን መሆን አለበት።

አርቲስት የህንሰ መኮንን፡-

“ባለ ሀይፍን ትቶ ባለ ሰልፍን?”

እንስሳና እፅዋት እንኳን ለመብታቸው ተቆርቋሪ ቡድኖች በምሉባት ዓለም እየኖርን ሀገር አማን ብለው የሚኖሩ ንፁህን ዜጎች ላይ የሚደርሰን ጭምኔ የተሞላበት ግድ እና ማስገደድ ለማወገዝ የአንድ ፓርቲ ወይም የተለያየ ብሄር አባል መሆን አያስፈልግም። ሰው ሆኖ መፈጠር ብቻ በቂ

ነበር።

ከበረታችሁ ባለሰልፎቹን ሳይሆን ባለ ሰይፎቹን ከልክሉልን!

ዶ/ር መኮንን ብሩ (የሸዋ ኦሮሞ)፡-

“ፊንፊኔ ኬኛ ብሎ ሰልፍ የሚጠራ ጠባብ በሚርመስመስበት ሀገር አማራ ላይ ያነጣጠረ ግድያ ይቁም ብሎ ሰልፍ መውጣት ወንጀል ሊሆን አይችልም። ወደድንም ጠላንም ለምንወዳት ኢትዮጵያ አማራን የአንበሳነት ደርሻ አማራ ላይ ማሴር ውሊታ ቢስ መሆን ነው።

ዶ/ር መኮንን ብሩ

(የሸዋ ኦሮሞ በሀገር አሜሪካ የሚኖር)

ዶ/ር ተድላ ወ/የህንስ (ወላይታ ተወላጅ)

“የአማራውን ሕዝብ ሰላማዊ ትግል አንድም ቀን ሳያቋርጥ፤ የአማራው ሕዝብ እንደ ሰው በሀገሩ በሰላም የመኖር ዋስትናው እስከመረጋገጥ መቀጠል ያገባዋል። እኔም እንደ አንድ ሰውና ኢትዮጵያዊ ከጎናችሁ ነኝ። የማንም ዘር የማንንም ዘር በዘሩ ተደራጅቶ መግዛት አይችልም።፤

መክታር ኡሰማን (የሀገ መምህርና አክቲቪስት)

“አብን የወገንን ጭፍጨፋ በሰልፍ በመቃዎም ችግሩ ምንድን ነው? በሰልፍ ለውጥ አይመጣም በማለት ህግ መንግስታዊ መብትን ማገድ አንዴት ይቻላል? በቶርጅ ፍሎይድምት አሜሪካ እና መላው ዓለም በሰልፍ ተቃውመው አማራ በማንነቱ ሲጨፈጨፍ ቢቻል ሁሉ ኢትዮጵያዊ መቃወም ነበረበት ብላችሁ ለህዝቡ እንደመቆርቆ ጭራሽ ሰልፍ ታግዳላችሁ ጉዶች ናቸው።

ዶ/ር ሙሳ ኮንቴ (ከአፋር ብሄራዊ ፓርቲ)

“በአማራ ወገኖቻቸው ላይ እየደረሰ ያለው ለይቶ የማጥቃት ዘመቻ አሁን ከአሁን አልባት ያገኛል በማለት “ልቤ እየደማ በዝምታ ቆይቻለሁ አሁን ግን ቢቃን! መንግሥት ውሎ ሳያድር መፍትሄ እንዲሰጥ በጥብቅ አሳስባለሁ”

ፖርቲዎችና ዓለም አቀፍ የሰብዓዊ መብት ተሟጋች ድርጅት

ባልደራስ፡-

“የዜጎችን መሰረታዊ መብት ማገድ ሰፊው ሕዝብ ሌሎች የመብት ማስከበሪያ ቢሮችን እንዲያገኙ መግፋት መሆኑ መገንዘብ ያስፈልጋል።

ኢዜማ

“ዜጎች ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ ህገ- መንግስታዊ መብታቸው ሊከበር ይገባል ብሎ ያምናል። የአማራ ብሄራዊ ንቅናቄ (ኦብን) በአማራ ክልል ከተሞችና በአዲስ አበባ ከተማ ዜጎች ደምፃቸውን እንዲያሰሙ ሰላማዊ ሰልፍ ጠርቶ መንግሥት መከልከሉ ይታወቃል። ይህ መንግሥት ራሱን ፍራጅና ከልካይ አድርጎ ይህን መብት ጣሱ አግባብ አይደለም።

አምነስቲ ኢንተርናሽናል (የሰብዓዊ መብት ተቋም)

“የኢትዮጵያ በባለስልጣናት ሊካሄድ የነበረውን ተቃውሞ ማፈናቸው ህገ- ወጥ እና አላስፈላጊ ነው” በኢትዮጵያ ለባለስልጣናት ሊደረግ የነበረው የተቃውሞ ጥሪ ታፍኗል። በኢትዮጵያ በሚደረገው ብሄር ተኮር ጥቃት ምክንያት ዜጎች በየጊዜው ይሞታሉ። ይህን ተከትሎ መንግሥት የዜጎች በህይወት የመኖር መብት ሊያረጋግጥ ይገባል። በሚል ሲካሄድ የነበረው ▶

አኬልዳማዋ ኢትዮጵያ

ወቤ ደነቀው መኮንን

ቶ ሕገ/ኢሕአዴግ ባለፉት ሀያ ሰባት ዓመታት ኢትዮጵያ ሀገራችንን ሊበላትና ሊበታትናት ሲሠራ ቆይቷል። ሲያስገነጥል ውድ ታጋይ ልጆቿንም ቁም ስቅል ሲያሳይ የነበረው ይህ ቡድን በቆራጥ፣ ግንባራቸውንና ደረታቸውን ለሀገር ሲሉ ራሳቸውን ለጥይት የሰጡት ጀግና ከሕዝብ አብራክ የተገኙ የእማ ኢትዮጵያ ውድ ፍሬዎች በከፊሉት የህይወትና የአካል መስዋዕትነት የተገረሰሰው ነውረኛና ሆዳም ቡድንን ተከላከልኩ ብሎ አዲስ ለመጣውና ኢትዮጵያን ወደ ሰላምና ዴሞክራሲ ይወስዳል ተብሎ የተገመተው ራሱን የለውጥ ኃይል ብሎ የሰየመው ቡድን ወደ ሥልጣን ሲመጣ የዚህን ጽሑፍ አቅራቢ ጨምሮ የብዙዎቻችን ደስታ እጥፍ ድርብ አድርጎት እንደነበር የቅርብ ጊዜ ትዝታ ነው።

ይህ ኃይል ወደ ስልጣን ማማው በሚወጣበት ጊዜ ቲም ለማ ይባላል፤ ቲም ገዱ ወይም ቲም ደመቀ፤ ዞሮ ዞሮ በዚህ ጽሑፍ አቅራቢ ግምት ከ90% (ዘጠና እጅ ከመቶው) በላይ የኢትዮጵያን ሕዝብ ይሁንታና ድጋፍ ያገኘ እንደነበር የሚታወቅ እውነታ ነው።

ተረኛው ኃይል ወደ ሥልጣን ከመጣበት ጊዜ ጀምሮ የቡድኑ አምበል የሚያደርጓቸው የታሰበባቸው (calculated) ንግግሮች ለብዙዎች መሸገገል ምክንያቶች ነበሩ። አሁንም እየተሸገገሉ ያሉ መኖራቸው ደግሞ ቡድኑ እስካሁን ካደረሳቸው የዜጎች ግድያ፣ መፈናቀል፣ መታገትና መሰል ችግሮች በበለጠ ወደ ፊት የሚመጣውን ችግርም አሳሳቢ ያደርገዋል። እዚህ ላይ የአቶ ሽመልስ አብዲሳን የማደናገር ወይም ማሳመን (Confuse or Convince) አባባል ማሰብ የነገሮችን አካሄድ ግልጽ ያደርጋልናል። ለህዝባዊው ድጋፍ ምክንያት የነበሩትና ከተደረገው ዲሲቲር አንጻር በሕዝብ ዘንድ ይፈፀሙልናል ተብለው ተስፋ ከተጣለባቸው ውስጥ፡-

1. ከፋፋዩን፣ በታኙንና አፍራሹን የሀገሪቱ የበላይ ህግ ህገ መንግሥት ተብዬው የጠላት ማኒፌስቶና አንድን ቋንቋ ተናጋሪን በሙሉ ለማጥፋት በሰው በላዎቹ በትህነግና በአነግ የተዘጋጀው እድሜው አለምሮ በሌላ ህዝባዊ ህገ መንግሥት ይተካል በሚል ተስፋ
2. የፌዴራል መንግሥቱ አወቃቀር ቋንቋንና ዘርን ምርኩዝ ባደረገና በሕዝብ ምርጫና ፍላጎት መሠረት አዲስ የፌዴራል መንግሥት አወቃቀር ተግባራዊ እንደሚደረግ ተስፋ በማድረግ፤
3. ከላይ ይደረጋሉ ተብለው የታሰቡ ለውጦችን መሠረት በማድረግ ነፃ፣ ተአማኒና ዴሞክራሲያዊ መብቶችን ያከበረ ምርጫ ይካሄዳል ተብሎ ስለታመነ፤
4. ለዚህ ለተከናወነው ለውጥ በዋነኛነት ቀስቃሽና አቀጣጣይ የትግል ስልት በነበረው የማንነትና የውክልና ጥያቄዎች በአስቸኳይ እንደሚፈቱና ፍትህዊ የውሳኔ አልባት እንደሚገኝና በእርግጠኝነት በመተማመንና በአጠቃላይ ተግባራዊ ይደረጉ የነበሩት ፀረ ሕዝብና ፀረ ዴሞክራሲ የሆኑት ህጎች ተወግደው ለመጨረሻ የተገረሰሱና ተመልሰው እንደሚገቡና በመተማመን ለአዲሱ የለውጥ ኃይል ነጻ ላለው መንግሥት ሙሉ ድጋፍ ተችሮት እንደነበር ሁላችንም በህሊናችን የቀረ የትናንት እውነት ነው።

በአንድ ሀገር የመንግሥት ለውጥ አስፈላጊ ሆኖ በሚከናወን ጊዜ ታግሎና መስዋዕትነት ከፍሎ ለውጡን ያመጣው ሕዝብ ይሁንታውን የሚሰጠው መንግሥት ተቀዳሚ ተግባሩ መሆን ያለበት የሀገሩን ዳር ድንበርም የህዝቡን የዕለት ከእለት የፀጥታ ጉዳይ ማረጋገጫ ለነገ የማይባል ግዴታው እንደሆነ የታመነና ለአለማቀፋዊ እውነታ መሆኑ አስረጅ አያስፈልገውም።

በዚህ አኳያ ሲቃኝ በመጀመሪያዎቹ የለውጥ ወራት በሀገራችን የሆነው ሁሉ ድንቅ ይመስል ነበር። የሀገራችንን ውስጣዊ ሰላም ለማረጋገጥና ከውጭ ሊመጡ የሚችሉ በጎ ያልሆኑ ተጽዕኖዎችን ለማስቀረት ያለመ በሚመስል መልኩ ያከረፈና የትጥቅ ትግል መስል ትግል እናካሄዳለን የሚሉትን ኃይላት ከግለሰብ ጀምሮ እስከ አነስተኛና ከፍተኛ ቡድኖች ከያሉበት ጠርቶና ኤርትራ ድረስ የልዑካን ቡድን በመላክ ወደ ሀገር ቤት አስመጥቷል። ሁሉም ግለሰቦች፣ ልዩነት አለኝ ብሎ በሀገሩ ጉዳይ ያገባኛል የሚል

ቡድንና የፖለቲካ ድርጅት ቀጣዩን ትግል በሀገር ውስጥ በመሆን ሰላማዊና የአስተሳሰብ ትግል በማድረግ ብቻ ወደ ተፈላገበት አላማና ግብ መድረስ እንደሚቻልና የብረት ትግሉን አስወግደን ሀገራችን ኢትዮጵያን ሌሎች የለሙ ሀገራት ከደረሱበት የአድገት ደረጃ ለማድረስ እንድንተጋ ጥሪ ተላልፎ ከጎረቤት ሀገሮችም ጋር ፍፁም ሰላማዊና ትብብር የተሞላበት ግንኙነት ይኖረን ዘንድ አዲስ የተሰየመው የአብይ አህመድ መንግሥት ትጋትን ያሳይ ይመስል ስለነበር እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ የሕዝብ ድጋፍ አልተለያቸውም ነበር።

ሕልም እልም፤ ሕልም እልም!

አበው ጉድናጅራት ከወደኋላ ነው እንዲሉ፤ የሰላሙን ጥሪ ተቀብለው ትጥቃቸውን ፈተው (እዚህ ላይ ትጥቅ ሳይፈቱም ከእነመሳሪያቸው የገቡም እንዳሉ ይታወቃል) ወደ ሀገር የገቡ በፊቱ የትህነግ/ኢህአዴግ መንግሥት (ወሮ በላ ቡድን) ተቃዋሚ ነን የሚሉ ድርጅቶችና ግለሰቦች ወደ ሀገር ቤት በደማቅ አቀባበል (እንዳንዶቹ እጅግ በተጋነነ የአቀባበል መስተንግዶ ጭምር ከገቡ በኋላ ግማሽ እንደ እንጀራ ልጅ ባለእጁን ጋባኸንትና ከፋይነት በባለ አምስት ኮከብ ሆቴል እንደሚገፈፈሉ መስማታችን ሳያንሰን ይኼው የባለ አምስት ኮከብ ሆቴል ቅምጥል በሰስት ወራት ጊዜ ውስጥ የመንግሥትን ስልጣን አቆጣጠራለሁ በሚል ቀቢፀ ተስፋ ምዕራብ ኢትዮጵያን የጦር አውድማ በማድረግ ከ20 (ሀያ) ያላነሱ የሕዝብና የመንግሥት ባንኮችን ያለማንም ከልካይና የተፈቀደ በሚመስል ውንብድና ዘረፈ። አስዘረፈ።

የሀገር ያለህ፤ የመንግሥት ያለህ!!! ተባለ። በወቅቱ ደራሽ አልነበረም ብቻ ላይን ህይ ባይ በመጥፋቱ ያላስፈለገና ዘግናኝ አካል፤ የህይወትና የንብረት ውድመት መስዋዕትነት የምዕራብ ኢትዮጵያ ልጆች ከፈሉ። ፍሉም ዝም መጽሐፉም ዝም ሀገር ታለፈ የተረኝነቱ የመጀመሪያ መጀመሪያ አትሉም?

ይህ ከሆነ ከጥቂት ወራት ቆይታ በኋላ በአዲስ አበባ ከተማ በስተምዕራብ አቅጣጫ በሚገኘውና ቡራዩ ተብሎ በሚጠራው የከተማይቱ ክፍል ብሔርን በመሠረት ያደረገ ጭፍጨፋ፤ እርድና የንብረት ውድመት እቃን በመሰባበር፣ ማቃጠልና መዝረፍን ጨምሮ ሊካሄድ ያስተዋሉ የመሀል አዲስ አበባ ወጣቶች ድርጊቱን በመቃወም በሰላማዊ መንገድ ►

የኢትዮጵያ ታሪክና የወደፊት የትግል አቅጣጫ

አቶምየለህ ታምሩ

በ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በጋሞው መነኩሴ በአባ ባሕርይ የተጻፈውን «ዜናሁ ለጋላ» ያነበበ ሁሉ ዛሬ በኢትዮጵያ ምድር አሮምያ በሚባለው ክልል ውስጥ አሮም ባልሆኑ ነገዶችና አሮም አትመስሉም በተባሉ ኢትዮጵያውያን ላይ እየተካሄደ ያለውን ፍጅት ተመልክቶ በአባ ባሕርይ መጽሐፍ ውስጥ የተጻፈውን ታሪክ ሲያስታውስ በሁለቱ ዘመናት መካከል ያለው ተመሳስሎ አራት መቶ ዓመትን ወደ ኋላ ተመልሶ ታሪኩ የተነገረበትን ዘመን የኖረ ያህል ስሜት ቢፈጠርበት አይፈረድበትም። የአሮም የገዢ መደብ የሆነው ሉባ የጭካኔ ባሕል፣ የገዢ መደቡ ሉባ ለመሆን በሚያካሂደው የቦታ ጦርነት የሚፈጽመው አረመኔያዊ ጭካኔ ሁሉ ዛሬ ቁር ነን የሚሉ የጃዋር መሐመድ mindless መንጋዎች፣ የአነግ ታጣቂዎች [ወታደሮች ላለማለት ነው] እና የአሕዴድ ወታደሮች በጥምር ከሚያካሂዱት ጋር አንድ አይነት ነው።

ዐይናችን እያየ በወገናችን ላይ ሲፈጸም የምናዩው ጭካኔ ሁሉ ገዳ የሚባለው የአሮም ገዢ መደብ ወታደራዊ ሥርዓት ተቋማዊ ያደረገው culture of violence ውጤት ነው። የገዳ ሥርዓት ከሌሎች ወታደራዊ ሥርዓቶች የሚለየው በምርኮኞች ላይ ሳይቀር ritualized የሆነው culture of violenceን ተቋማዊ ማድረጉ ነው። ሌሎች ወታደራዊ ሥርዓቶች ጠላት እንኳ ቢሆን የምርኮ አያያዝ ሥርዓት አላቸው። በገዳ ሥርዓት ግን አሮምኛ የማይናገር ሁሉ መጥፋት ያለበት ጠላት ነው።

በገዳ ሥርዓት በፊት የነበረው ሉባ ያልወረረውን

ያልወረረ፣ ያላጠፋውን ያላጠፋ፣ ያልዘረፈውን ያልዘረፈ፣ ያላወደመውን ያላወደመ የሉባ መሪ ወይም አባገዳ መሆን አይችልም። ዛሬ ባገራችን የምናየው የአሮም ያልሆነውን ማቃጠል፣ ማውደም፣ ሰላማዊ ሰውን በጭካኔ መግደል፣ ቤተክርስቲያን ማቃጠል፣ መዝረፍ፣ ወዘተ... ሁሉ የገዳ ሥርዓት ተቋማዊ ያደረገው የአሮም የገዢ መደብ culture of violence ውጤት ነው።

እኔ በበኩሌ የጃዋር mindless መንጋ አሮም ባልሆነው ሕዝብ ላይ እያካሄደው ያለውን ጭካኔ ስመለከት አባ ባሕርይ በመጽሐፍ መልክ ትተውልን ያለፉትን ፊልም በዐይነ ሕሊናዬ የማየው ያህል ተሰምቶኛል። በመሆኑም ዛሬ እየተካሄደ ያለው ሁሉ የአሮም የገዢ መደብ ወታደራዊ ሥርዓት የሆነው የገዳ ሥርዓት ተቋማዊ ያደረገው ritualized የሆነው culture of violence ውጤት ነው።

ባጭሩ ቁር የሚባለው የጃዋር መንጋ፣ የአነግ ታጣቂዎችና የዐቢይ አሕመድ ወታደሮች በጥንቱ የኢትዮጵያ ሰላማዊ ሕዝብ ላይ እያካሄዱት ያለው የዘር ማጥፋት ዘመቻ ባለፉት አራት መቶ ዓመታት የመጣንበትን የኢትዮጵያን ታሪክ በቅጡ ባለማወቃችን የፈጸምነው ሐሊኦች እያስከፈለን ያለ ከፍተኛ ዋጋ ነው። የጥንቱ የኢትዮጵያ ሕዝብ ሰፋሪና መጤ እየተባለ በሕገ ወጥ ወራሪዎች የዘር ማጥፋት እየተካሄደበት ያለው አውሮፓውያን ላቲን አሜሪካንና አፍሪካን መወረር ከጀመሩ ከስንት ዘመናት በኋላ ወደ ኢትዮጵያ በገቡ ሕገ ወጥ ወራሪዎች ነው።

ኢትዮጵያዊ አይደለንም እያሉ በኢትዮጵያ ምድር የተተከሉ የጸረ ፋሽስትና የጸረ ቅኝ ግዛት ምልክቶችና የኢትዮጵያና የአፍሪካ አባቶች የሆኑ ጀግኖችን ሐውልቶች ሲያፈርሱ፣ የገዳ ሥርዓት ተቋማዊ ባደረገው የአሮም

የገዢ መደብ culture of violence እየተመሩ አውዳሚ፤ አረመኔያዊ ጭካኔ የተሞላበት የዘር ማጥፋት ዘመቻ ሲያካሂዱ የሚውሉ ወራሪዎችን ማባበሉ ማብቃት አለበት።

የኢትዮጵያን ነባር ነገዶች እያጠፉ፤ ከርስታቸው እያፈለሱ፤ በሕይወት የተረፉትን ገርባ [ባርያ] እያደረጉ፤ ቅርስ እያወደሙና ስልጣኔ እየደመሰሱ ወደ ኢትዮጵያ የገቡትን ሕገ ወጥ ወራሪዎች ከነሱ በፊት አፍሪካንና ላቲን አሜሪካን የወረሩት አውሮፓውያን በወረራ የወሰዱትን ርስት ለባለቤቶቹ መልሰው ተነቃቅለው ከአፍሪካ ምድር እንደወጡ ሁሉ እነሱም ወደ አገራችን መጥተው ለፈጸሙት የዘር ማጥፋት፤ ላጠፏቸው ነገዶች፤ ለደመሰሱት ቅርስና ሥልጣኔ ሁሉ ተጠያቂ ሆነው በወረራ ከመጡበት ጊዜ ጀምሮ እስካሁን ከርስታችን ላይ ላገኙት ጥቅም አፈላማ ከፍለው ርስቱን ለባለቤቱ መልሰው አገራችን ወደሚሉት ሊሄዱ እንደሚገባ ትግል መጀመር አለብን። ርስታችንን ሰጥተን አንድነት ማምጣት ካልቻልን ያለን የመጨረሻ አማራጭ እንደ ዋርካ የተንሰራፋበትን የአባቶቻችንን ርስት ለቀው አሮምያቸው ከባሌ ቦታች እንዲፈልጉ ማድረግ ብቻ ነው። ይህን በተፈጥሮ ሕግም በእግዚያብሔር ሕግም መሠረት አለው።

የደቡብ አፍሪካ ፓርላማ በ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ወደ አገራቸው የገቡ ነጮች የወረሩትን የጥቁሮቹን መሬት ለቀው እንዲወጡ ሙሉ በሙሉ ወስኗል። ደቡብ አፍሪካ በደባች የተያዘችበት ዘመን ኢትዮጵያም ከባሌ ቦታች በተነሱ በአባገዳ በሚመሩ ወራሪዎች የተወረረችበት ዘመን ነው። በተለይም የመጀመሪያዎቹ የአምስት አባገዳዎች ወረራ ማለትም የሜልባ፣ የሙደና፣ የኪሎሌ፣ የቢፎሌና የምስሌ ወረራ ደባች ደቡብ አፍሪካን ከተወረሩበት ዘመን ጋር ይገጥማል።

የደቡብ አፍሪካ ጥቁሮች በ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተወረረውን ሥርታቸውን ዛሬ ካስመለሱ ደባች ደቡብ አፍሪካን በወረሩት ዘመን በአባገዳ እየተመራ በተካሄደው ወረራ የተወረሩት ባሊ[የዛሬው ባሌ]፣ፈጠጋር [የዛሬው አርሲ]፣ ደዋር[የዛሬው ሐረርጌ]፣ እናሪያ [የዛሬው ኢሉባር]፣ ቢዛምን [የዛሬ ወለጋን] ወደ ነባር ባለቤቶቹ ሊመልሱ የማይችሉበት ምድራዊ ምክንያት ሊኖር አይችልም። እንዴውም የደቡብ አፍሪካ ፓርላማ ውሳኔ የተወረረብንን የአባቶቻችንን ባድማ ለማስመለስ precedence set አድርጎልናል።

የአውሮፓዎቹ ጥንታዊ አገር ስፔንም ዜጎቿ የአገራቸው ባለቤት ሆነው በሰላም የሚኖሩት Reconquista ባሉት እንቅስቃሴ ወራሪዎቻቸው ለብዙ መቶ ዓመታት የወሰዱባቸውን ርስታቸውን አንድ በአንድ በማስመለስ ነው። እኛም Reconquista በማድረግ የተወረረብንን ርሥታችንን ማስመለስ አለብን። ይህንን በኢትዮጵያ ቋንቋዎች ብቻ ሳይሆን በፈረንጆችም ቋንቋ በመጻፍ ታሪካችንን ዓለም እንዲያውቅ ማድረግ ይኖርብናል።

በሰልፍም ሆነ በአቤቱታ በምናደርገው ትግልና

በምንሰጠው ምላሽ ሁሉ በኢትዮጵያ እምብርት ላይ የበቀለው «አሮምያ» የሚባለው እባጭ አባገዳዎች በየስምንት ዓመቱ ከባሌ ቦታች ካለው አገራቸው ተነስተው ነባሮቹን የኢትዮጵያ ነገዶች ባገራቸው ላይ እያጠፉና ገባር እያደረጉ፤ የተጋፈጧቸውን ከርስታቸው እያፈለሱ፤ በትእዛዝ ማንነታቸውን እየቀየሩና የገነቡትን ስልጣኔ ሁሉ እያጠፉ እንደ ዋርካ ተስፋፍተው በወረራ የያዙት የአገራችን ክፍል እንጂ ኢትዮጵያ የራሷ ያልነበረን አንድ ኢንች የሰው መሬት ወርራ እንደማታውቅ መናገር አለብን።

የመለስ ዜናዊ አማካሪ የነበረው የሲ.አይ.ኤው ፓል ሄንዝ ስለአነግሮ በአጠቃላይ የኦሮሞ ፖለቲካ ስለተመሰረተበት የውሸት ታሪክ እንደጻፈው ኢትዮጵያም ሆነ ከኢትዮጵያ ውጭ ያሉት አነጋውያን ያሻቸውን ሊቀረሹ ይችላሉ! አነጋውያንን ገና ጫካ ጀምሮ የሚያውቃቸው ፓል ሄንዝ እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠረ በኅምሌ 30 ቀን 1992 ለመለስ ዜናዊ በጻፈለት ረጅም ደብዳቤ ስለአነጋውያን ተረት ተረት የሚቀጥለውን ጽፎ ነበር፤

“The OLF tries to represent the Oromo as victimized by Menelik and never given justice for their sufferings. They are entitled to their own view of their history, but they cannot require other Ethiopian peoples to accept it. Much of their history is selective mythology. They forget that in historical terms, the Oromo are one of the newest [underlined in the original] peoples in Ethiopia. Europeans in North America and whites in South Africa have occupied their territories longer than the Oromo in most regions of Ethiopia.”

ትርጉም፤

“አነግ ኦሮሞን በምኒልክ የተጠቃና ለደረሰበትም ጥቃት ፍትህ ያላገኘ አስመስሎ ለማቅረብ ይጥራል። ስለታሪካቸው የራሳቸውን አመለካከት ሊኖራቸው መብታቸው ነው፤ ነገር ግን ሌሎች የኢትዮጵያ ሕዝቦችን እንዲቀበሉት መጠየቅ አይችሉም። አብዛኛዎቹ ታሪካቸው የተመረጠ ተረት ነው። በታሪክ በነባርነት አንጻር ኦሮሞ በኢትዮጵያ ውስጥ ካሉት ነገዶች ሁሉ በጣም አዲስ መጤ (ገብ) ሕዝብ መሆኑን ረስተውታል። አውሮፓውያን ወደ ሰሜን አሜሪካ እና ነጮች ወደ ደቡብ አፍሪካ የገቡበት ጊዜ ኦሮሞዎች በአብዛኛው የኢትዮጵያ አውሮጃዎች ከሰፈሩበት ጊዜ ይረዝማል።”

ፖል ሄንዝ እንዳለው አነጋውያን ተረት ተረት እየፈጠሩ ታሪክ ነው በማለት ከ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፊት ኦሮሞ ኢትዮጵያ ውስጥ ይኖር ነበር፤ ኦሮሞ ነባር ሕዝብ ነው እያሉ የሌለ ልብ ወለድ የሚፈጥሩበት ምክንያት ሕዝባችን የሚሉት የሰፈረበት ምድር የሌሎች ኢትዮጵያውያን አጽመ ርስት ስለሆነባቸው ነው። ታዲያ ተረት ተረታቸውን የሚቀረሹ በሰው ርስት ላይ ተሁኖ አይደለም። በወረራ ገብተው ባለርስት ያደረገቻቸውን ኢትዮጵያ ትፍረስ ሲሉን ኦሮምያ የሚባለው በወረራ የተፈጠረ ኢምፓዬር ፈርሶ ርስቱ ለባለቤቶቹ፤ የአውራጃዎቹ ስም ወደ ጥንተ መሠረቱ እንዲመለስ ትግል የማንጀምርበት ምድራዊ ምክንያት ሊኖር አይችልም።

ከአሥራት ወልደየስ አንደበት

የቀዶ ሕክምና ሊቁ ፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስ ኢሕአዴግ የሽግግር መንግሥት ሲያቋቁም አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲን ወክለው በጉባኤው ላይ ተሳትፈዋል። ለመጀመሪያ ጊዜ በሕዝብ ፊት የፖለቲካ ስብዕናቸው ጎልቶ የታየው በዚያን ዕለት በሰጡት አስተያየት ነው። በጉባኤው ውስጥ የታጩቁት ሁሉ ሃሳባቸው እንደ አንድ ሰው ነበር። ፕሮፌሰር አሥራት ብቻቸውን በልዩነት ነጥረው ወጡ። በአዳራሹ ውስጥ የሻዐቢያው ኢሳያስ አፈወርቂን በማየታቸው መደሰታቸውን ገለጹ። «አንድ ላይ ሆነን ስንታይ ልዩነት የሌለን ነን» ሲሉም አስረዱ። የኤርትራን የመገንጠል ጥያቄን በተመለከተ እዚያ አዳራሽ ውስጥ የተሰበሰቡት ጉባኤተኞች በኢትዮጵያ ሕዝብ ስም ኤርትራንም ሆነ ሌላውን የኢትዮጵያ ክፍል ማስገንጠል እንደማይችሉ አፅንኦት ሰጥተው መናገራቸውን የአማራ ጉዳይ የተባለው መፅሐፍ ያትታል። ይህ የፖለቲካ አቋማቸው ገናና ስም ከማሰጠቱም በተጨማሪ ወደ ፓርቲ ፖለቲካ እንዲገቡ መንገድ የጠረገ ነበር። ከዚህ ቀጥሎ ፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስ የመላው አማራ ሕዝብ ድርጅት (መኢሕድ) መሪ ሆነው ብቅ ሲሉ በሕዝቡ ዘንድ የተደበለለቀ ስሜት መፍጠሩን መፅሐፉ ይጠቁማል።

አንዳንድ ሰዎች «ፕሮፌሰር አሥራትን ያስተማራቸው መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ሆኖ ሳለ እንዴት ለአማራ ብቻ ይታገላሉ?» «አሥራት ብሔርተኛ ናቸው እንዴ?» የሚል ጥያቄ አነሱ። ሁለተኛው ጥያቄ የሕክምና ሊቁ እንዴት ወደ ፖለቲካ ገቡ? የሚል ነው። በሕዝቡ ስሜት ውስጥ የሚንፀባረቁትን እነዚህን ጥያቄዎች አንስቶ የአሜሪካ ድምፅ ራዲዮ ፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስን ጠይቋቸዋል። ከጥያቄዎች መካከል አንዱ «እንዴት የመኢሕድ መሪ ሆነው ተመረጡ?» የሚል ነው።

ጋዜጠኛው ይህንን ጥያቄ ባቀረበላቸው ወቅት እስረኛ ሆነው ታመው ነበር። ቃለ መጠይቁን ያደረጉት ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል አልጋ ላይ እንደተኙ ነው። እንደ እሳቸው መልስ ከግንቦት ወር 1983 ዓ.ም. በኋላ የአማራ ሕዝብ ላይ የተለያዩ ጥቃቶች ይሰነዘሩ ጀመር። አሥራት በራዲዮ ጣቢያው ሲናገሩ ከሰማሁት ውስጥ ቃል በቃል ባይሆንም የማስታወሰው በሚል የሚከተለው እንደሆነ ከላይ የተጠቀሰው መጽሐፍ ጸሐፊ ይገልጻል።

... ተገደሉ፣ ተፈናቀሉ የሚባሉ አማሮችን ሁኔታ በተደጋጋሚ እስማለሁ። ይህ እንዴት ሊከሰት ቻለ እያልኩ ማሰቤ አልቀረም። ሰው

እንዴት አማራ ስለሆነ የጥቃት ኢላማ ይሆናል እያልኩ አስባለሁ። ይህንን ግድያና መፈናቀል ለማስቆም ምን መደረግ አለበት እያልኩ እንደ አንድ በአድሜና በትምህርትም ከፍ ብሎ እንደሚታይ ኢትዮጵያዊ መፍትሔውን አስብ ነበር። ታዲያ በዚህ መሀል አንድ ቀን የሚያውቁኝ ሰዎች ስብሰባ ጠሩኝ። ግብዣውን ተቀብየ ሄድኩ። የስብሰባው ዋና አላማ «ሰዎች አማራ ናቸው እየተባለ የከፍተኛ ስቃይ ስለባ ሆነዋል፤ ይሄን እሳት እንዴት እናስቁመው? ሰው አማራ በመሆኑ መስቃየት፣ መገደል የለበትም» የሚል ነው። ይህ ድምፅ ቤቱ ውስጥ በሰፊው ይንፀባረቅ ነበር። እኔም ይህንን ሃሳብ እደግፍ ነበር። ሰው የየትኛውም ብሔር አባል በመሆኑ መገደልም ሆነ መስቃየት የለበትም የሚለው ፅኑ አቋሜ ነበር። ይህ መቆሚያ ያጣውን የአማሮችን ስቃይ ለማስቆም ድርጅት አቋቁመን ድምፃችንን እናሰማ፤ ሞትን፣ እንግልትን ለመከላከል ስብሰብ ብለን በተደራጀ መልኩ የዜግነት ግዴታችንን እንወጣ የሚል ነበር። በወቅቱ እዚያ አዳራሽ ውስጥ አማሮች ብቻ አልነበሩም። ግድያው ያሳሰባቸው ሌሎች የሰው መብት ተቆርቋሪዎችም ነበሩ። በመጨረሻም የመላው አማራ ሕዝብ ድርጅት (መኢሕድ) ተመሰረተ። ልብ አድርገን ምስረታው አማራ ናችሁ ተብለው ግፍ የሚፈፀምባቸውን ሰዎች ለመታደግ ነው። ሞትን ለማስቀረት ነው። እሳት ለማጥፋት ነው። ከዚያም ይህንን መኢሕድን የሚመራ፤ የሚሰበሰብ ሰው ይመረጥ ተባለ። ጥቆማ ተጀመረ። አንድ ሰው «አሥራት ወልደየስ»

አለ። ሁሉም ጥቆማውን ደግፎ አጨበጩበ። እኔ ደግሞ ተነስቼ የራሴን አስተያየት ሰጠሁ። «እንዲህ አይነት ድርጅትን ለመምራት ከእኔ የተሻሉ ሰዎች አሉ» ብዬ ተቃወምኩ። ነገር ግን «ይህ ድርጅት ዋና አላማው ሞትን ማስቆም ነው» አሉ። «አንተም በህክምና መድሃኒት የምትሠራው ሞትንና ስቃይን ለመከላከል ነው። እንደ ህክምና ሥራህ ቁጠረው» በማለት ገፋፉኝ። «እውነት ለመናገር ምርጫውን የተቀበልኩት አማራ ስለሆንኩ አይደለም። ሞትን ስቃይን ለመከላከል ነው በማሰብ ነው አንጂ...»

ለፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስ የቀረበላቸው ሌላኛው ጥያቄ «እርስዎ የህክምና ሊቅ ሆነው ሳለ ወደ ማይታወቁበት ፖለቲካ እንዴት ገቡ?» የሚል ነበር። ምላሻቸው ይቀጥላል።

«... እኔ ፖለቲካ ውስጥ አልገባሁም። ምክንያቱም ፖለቲካ በዚች ሀገር የለም። ፖለቲካ ቢኖር ኖሮ እኔ አልገባም ነበር። ለፖለቲከኞች እለቅ ነበር። እኔ የገባሁት ሞትን፣ ስቃይን ለመከላከልና ለመቃወም ነው። የእሣት አደጋን ለመከላከል ነው የመክሐድ አባልና መሪ የሆንኩት። ፖለቲካ ቢኖር ኖሮ ሰው አይገደልም። ሰው አይሰቃይም ነበር። ፖለቲካ ቢኖር ኖሮ በሰከነ መንፈስ ሁሉም ነገር በውይይት፣ በመግባባት፣ በሃሳብ ክርክር በድምፅ ብልጫ እና በግልፅነት ይካሄድ ነበር። ፖለቲካ ስለሌለ ግድያና እንግልት በዛ። እኔም መኢሕድን የተቀላቀልኩት ፖለቲካው እስከሚመጣ ነው። የዚያን ጊዜ የመኢሕድ መሪነቱን ለፖለቲከኞች እለቃለሁ።...»

ስለ አማራ ብሔርተኝነታቸው የተጠየቁት ፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስ «በወቅቱ ልክ እንደ አማራ በማንነቱ ለአደጋ የተጋለጠ ብሔር ቢኖር ኖሮ ለእርሱም በተመሳሳይ መልኩ አቆምለት ነበር» ሲሉ አብራርተዋል።

ፕሮፌሰር አሥራት ወልደየስና ፓርቲያቸው የመላው አማራ ሕዝብ ድርጅት በዚህ ሁኔታ አያሌ ሥራዎችን ሰርተዋል። ከኢሕአፓ የተገነጠሉ ፖለቲከኞች ኢሕዴን በሚል ስያሜ ከገዥው ፓርቲ ጋር በመሆን ከአማራው ሕዝብ ሳይወለዱ ወይም አማራዊ ስነ ልቦና ሳይኖራቸው በኢሕአዴግ የብሔር ፖለቲካ ውስጥ አማራን እንዲወክሉ ተደርገው ቆይተዋል። የመኢሕድ መወለድ በፈጠረው ድንጋጤ ይህ ፓርቲ ግብሩ ያው ቢሆንም ቢያንስ ስሙን የብሔር አማራ ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ብአዴን) ወደ ሚል ተቀይሯል። መኢሕድ ዛሬ በኢትዮጵያ ፖለቲካ ውስጥ ጉልህ ስፍራ የሚሰጣቸው ፖለቲከኞች የወጡበት ቤትም ነው።

ምዕራፍ ይመር

የታገቱ ተማሪዎችና መንግሥታዊ ክህደቶች

የደምቢዶሎ የኔቨርሲቲ ተማሪዎች ከታገቱ በርካታ ቀናት ተቆጠሩ። ተማሪዎቹ እምጥ ይግቡ ስምጥ የሚናገር ባለሥልጣን ግን ከቶም አልተገኘም። ከሞያሌ እስከ ደዋኔ፣ ከሞጣ እስከ ነፋስ መውጫ ድረስ፣ ሃገርን 'አስተዳድራለሁ' የሚለው መንግሥት፣ የዜጎችን ደህንነት የመጠበቅ ግዴታውን ረስቶ፣ የተማሪዎቹ ቤተሰቦችን ጭንቀት ከቁብ ላለመቁጠር ሰብብ እየደረደረ ነው። እንዲያውም ሃሰተኛ መረጃ በተለያዩ መገናኛ ብዙኃን የተናገሩ ባለሥልጣናት ሲሾሙ አይተናል፤ እያየንም ነው። አቶ ንጉሱ ጥላሁን ስለተማሪዎቹ የተምታታ መረጃ ከሰጡ በኋላ፣ የአንድ ሚኒስቴር መሥሪያ ቤት ሐላፊ ሆኖ ተሹመዋል። በሠሩት አስከፊ የማለባበስ ሥራ ሲቀጡ አላየንም። ጠቅላይ ሚኒስትሩም ጭምር ተማሪዎቹ ያሉበትን ቦታ 'እግዜር ይወቀው' ከማለት አንስቶ፣ 'ራሳቸው ብቅ ይሉ ይሆናል' እስከማለት ድረስ በብዙ ቤተሰቦች ቁስል ላይ ጨው ሞጅሯል። የፌዴራል ፖሊስ አጋፋሪ እንደሻው ጣሰውም አንዳች መረጃ ላለመስጠት ቃል የገቡ ይመስላል። የበታች ሹሙ፣ የህዝብ ግንኙነት ሐላፊው ጄይላን አብዱ እንዲሁ ፍንጭ ላለመናገር ዳር - ዳር በማለት ሲዞሩ ታዝበናል። መንግሥት እና ተከፋይ ምንደኞቹ ያቀናበሩት፣ 'ከታጋች ተማሪዎች መካከል፣ ሁለቱ አምልጠው ወጡ' የሚለው ዜና፣ ስርዓቱ ምን ያህል ድክመቱን በውሸት ለመሸፈን እንደሚጥር አሳይቻል። ብዙ መንግሥታዊ ቅሌቶችን በተማሪዎቹ እገታ ሰሞን አስተውለናል።

መታገታቸው ከተነገረ በኋላ ደብዛቸው የጠፋው ተማሪዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

ተ.ቁ	ሙሉ ሥም	በደምቢዶሎ የኔቨርሲቲ - የትምህርት ክፍል	የትምህርት ደረጃ
1	በላይነሽ ደምለው መኮንን	የእርሻ ምጣኔ ሃብት	1ኛ ዓመት
2	ሳምራዊት ቀሬ አስረስ	ጋዜጠኝነት	2ኛ ዓመት
3	ዘውዴ ግርማ ፈጠነ	የእርሻ ምጣኔ ሃብት	ተመራቂ
4	ሙሉ ዘውዴ አዳነ	የማሕበረሰብ ሳይንስ ጥናት	2ኛ ዓመት
5	ግርማቸው የኔክህ አዲኛ	ባዮቴክኖሎጂ	ተመራቂ
6	ስርጉት ጌጣ ጥበቡ	የተፈጥሮ ሳይንስ	1ኛ ዓመት
7	ትዕግስት መሳይ መዝገቡ	ቅድመ የኔቨርሲቲ	12ኛ ክፍል (የአካባቢው ነዋሪ)
8	መሰረት ከፍያለው ሞላ	የተፈጥሮ ሳይንስ	ተመራቂ
9	ዘመድ ብርሃን ደሴ	የተፈጥሮ ሳይንስ	ተመራቂ
10	ሞነሞን በላይ አበበ	ጋዜጠኝነት	2ኛ ዓመት
11	ጤናዓለም ሙሉቴ ከበደ	የእርሻ ምጣኔ ሃብት	2ኛ ዓመት
12	እስካለሁ ቸኮል ተገኝ	ኬሚስትሪ	ተመራቂ
13	አሳቤ አየለ አለም	የዕውቀት ሳይንስ	ተመራቂ
14	ቢተወኝ አጥናፉ አለሙ	ኮምፒውተር ሳይንስ	ተመራቂ
15	ግርማው ሀብቱ እማኛው	ሜካኒካዊ ምህንድስና	3ኛ ዓመት
16	አታላለኝ ጌትነት ደረሰ	የተፈጥሮ ሳይንስ	1ኛ ዓመት
17	ክንድዬ ሞላ ገበየሁ	የተፈጥሮ ሳይንስ	1ኛ ዓመት

መንግሥት የዜጎችን ሰላምና ደህንነት የማስከበር ሐላፊነቱ አጠያያቂ አይደለም። በተለይ ደግሞ እራሱ ባቋቋመውና ራሱ በሚመራው የኔቨርሲቲ ውስጥ ከወላጆቻቸው በአደራ የተረከባቸውን ተማሪዎች ደህንነት የማስጠበቅ ታላቅ ግዴታ አለበት። በሕዝብ ሳይመረጡ ሥልጣን የያዙት ዶ/ር አብይ አሕመድ እና መንግሥታቸው የዜጎችን ደህንነት ካለማስጠበቃቸውም በላይ በተደጋጋሚ እያካሄዱ ላሉት መንግሥታዊ ቅጥፊት በሕግ ሊጠየቁ ይገባል።

ይህንን ለማድረግ እና ወደፊትም ተጠያቂነት የሰፈነበት ስርዓት መንግሥት ለመገንባት የምሁራን ሚና ከፍተኛ ነው። በተለይም በውጭ ሀገራት የሚኖሩ ምሁራን፣ የሰብዓዊ መብት ተሟጋቾች፣ የሕግ ባለሙያዎች ጉዳዩን ለዓለም አቀፉ ፍርድ ቤት እንዲቀርብ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ገዢው ፓርቲና መንግሥት ሁልጊዜም የሚያስቀድሙት ፖለቲካዊ ትርፋቸውን በመሆኑ እነኚህ ገለልተኛ ምሁራን፣ ባለሙያዎችና አደረጃጀቶች መንግሥትን የመግራት ሀገራዊ ሐላፊነት አለባቸው። ምሁራኑ በዓባይ ግድብ ግንባታ ላይ ኢትዮጵያ ብሔራዊ ጥቅሟን አሳልፋ እንዳትሰጥ እንዳደረጉት ርብርብ ሁሉ፣ የታገቱ ተማሪዎችን ጉዳይም ለተለያዩ ዓለማዊ ተቋማት ቢያሳውቁና ከትላልቅ ቢያደርጉ መልካም ይሆናል። አንዳንዶች ከጀባቸው የፍርሃትና የአድርባይነት ገሳ ሊወጡ ይገባል።

በአጠቃላይ የተማሪዎቹ ጉዳይ የተረሳ ይመስላል። በመንግሥታዊ ተዋፅኦ ውስጥም እንዳይነገር ጥብቅ ትዕዛዝ እንደተላለፈ ለመገመት አይከብድም። ነገር ግን ሌት ተቀን የሚያነበና የሚጨነቁ ወላጆች ዘንድ ህመሙ አልሻረም። ስለእነዚህ ወገኖች 'ያገባናል' ያሉ ዜጎችም ተሰባስበው እየተንቀሳቀሱ ነው፤ መንግሥታዊ ጫና ቢኖርባቸውም። በመሆኑም የእነዚህ ታጋች ተማሪዎች መጨረሻ እስኪታወቅ ድረስ፣ በመንግሥት የተደሰሰበሱ ወሬዎች ሳንዘናጋ መጠየቅ፣ መታገል፣ እራሳችንን መጭከር፣ ... ይኖርብናል።

ሚዛኑ ይመዘን

ሚዛኑ ሲዋልል
ባለው እያሻማ በሌለው ሲያመልል
ዳሩ መሃል ሆኖ ምስራው ሲገለል።
ከስፍራው ተገሶ
ከነፈሰው ነፍሶ
ያልበላውን አኮ
ስምበሌጡን ታኮ
ቀኙን እየጣለ ግራውን ካነሳ
ገለባውን አዝሎ ፍሬውን ከረሳ
ፍትህን አዛብቶ ካሳየን አበሳ
የሩቁን አስታውሶ የቅርቡን ከረሳ
በጥጉ አማሎ መሃሉን ከበሳ
ምን ቀረን ላሁኑ
ምን ቀረን ለመጨው
በምስቅልቅሎሹ በውጥንቅጥ ዓለም
መስፈርቱን ከመስፈር ፍቱን መፍቱ የለም።

(በቃሉ ሰው መሆን)

ታላቁ እስክንድር!!!

ምን አለ የጎደለው ምንስ አለ ያጣው?
አደባባይ ወጥቶ ተሟጋች ያረገው?
አልኩኝ እኔ አስቤ ይሄ ሰው ምንድን ነው?
አያገባው ገብቶ አይሆኑ እሚሆነው?

ይህ የጅል አሳቤ እኔኑ አሳቀኝ፤
በእሱ ሰውነት ውስጥ የኔ ሲቀልጥ ታየኝ፤
እሱማ ሰውዬው የሰው ልክ ከፍታ፤
ፍትህ ከሀገር ጠፍቶ ሰው ሲንገላታ፤
ለምን? ብሎ የቆመ ከራሱ ደስታ፤
የሌላው ቢያመው ነው እረፍት ቢያጣ ፋታ፤
ለብዕር መሳሪያው ሳይመርጥለት ቦታ፤
በሁለም ሥፍራ ላይ ያተመው የወገን መከታ፤
መሆኑን ሲያሳይ ነው ከቶም ላይረታ፤
ጉዳዩም ያልሆነው ቢታሰር ቢፈታ፤

እስክንድር ሀገሬን በአቻ ልክ አቁመን፤
ከቢጤዋ ተርታ ፍጹም አለካክተን፤
አንተኛም አናርፍም ሳናይ ትንሣኤዋን፤
ይላል በብዕሩ አድምቆ እየጻፈ፤
ትናንት ሆነ ዛሬ ከዚህ አላለፈ፤
መሳሪያው ይኸው ነው ሌላን አልገደፈ።

ጦርን አልጨበጠ ደጋን አልወጠረ፤
አስወንጭፎ በአካል አንዲትም አልጫረ፤
ብዕሩ ነው ጦሩ ቃል እየመነዘረ፤
እውነትን መስካሪው ልክን የገበረ፤
ዋሾን አስለፍልፎ ከደጅ ያሳደረ።

ርብቃ አብርሐም
-ከአውስትራሊያ

ኢትዮጵያ ዳግም
የህግና እስረኞች
ቤት እንድትሆን
መፍቀድ የለብንም!

